

En güzel koyun

İzmir Tarım
Fuarı'nda
keçi ve ko-
yunlar ya-
rıştı. 3'te

Tarım Fuarı'nda en güzel koyun seçildi

İzmir'de 13'üncüsü düzenlenen Uluslararası Tarım ve Hayvancılık Fuarı-AGROEXPO dün sona erdi. Türkiye'nin birçok noktasından gelen üreticiler, tarımda yeni teknolojilerin sergilendiği stantlara ilgi gösterdi. Fuar kapsamında düzenlenen alım heyeti organizasyonunda Azerbaycan, Karadağ, Kazakistan, Bulgaristan, Kamerun, Moldova ve Yunanistan'dan 50 firmanın Türk firmalarıyla ikili iş görüşmeleri gerçekleştirildi. Fuarda düzenlenen Süt Sağma ile Koyun ve Keçi Güzellik yarışmaları yoğun ilgi gördü. Süt Sağma Yarışması'nda keçiden 1 litre 250 gram süt sağan Rıza Cakıcı

Dereceye girenlere ödül verildi.

birinci oldu. Birinciye İzmir İli **Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği** tarafından çeyrek altın verildi.

Koyun ve Keçi Güzellik Yarışması'nda ise cinslerine göre koyun ve keçi güzelleri seçildi. Yarışmada birincilere yarım, ikincilere çeyrek, üçüncü olan hayvanları yetiştiren çiftçilere ise gram altın hediye edildi.

PARA | KAPAK

Kalkınma ajansları destek musluklarını açtı

Kalkınma ajansları 2018'e ardi ardına hibe duyurulari yaparak basladı. Ajanslara 2018'de yaklaşıp 452 milyon TL merkezi pay aktarılacak. 240 milyon TL'yi bulması tahmin edilen yerel payla ajansların destek bütçesi 700 milyon TL'ye ulaşacak...

HÜLYA GENÇ SERTKAYA | hulya.genc@paradergi.com.tr

Kalkınma Bakanı Lütfi Elvan

KALKINMA ajansları 2018 yılına hızlı başladı. Yeni dönemde bölgelerinin kalkınmasında daha aktif roller üstlenecek kalkınma ajansları, 2018 yılında uygulanacak mali destek programlarını 2017 Aralık itibarıyla art arda açıklamaya başladı. Merkezi ve yerel paydaşlarla birlikte bölgeleri için kalkınma gündemini oluşturacak kalkınma ajanslarına 2018 yılında yaklaşık 452 milyon TL'lik merkezi pay aktarılacak. Yerel pay katkısının ise 2018'de yaklaşık 240 milyon TL civarında olacağı tahmin ediliyor. Böylece kalkınma ajanslarının destek bütçesinin 700 milyon TL'ye ulaşması bekleniyor.

Birçok alanda açıklıkları mali destek programlarıyla proje başvurularını toplamaya başlayan kalkınma ajansları, desteklenmesi uygun bulunan proje-

lere değişen oranlarda hibe desteği kullandıracak. Açılan destek programlarında destek oranı yüzde 90'ı bulanlar da var.

2018 Yılı Programı'na göre, kalkınma ajansları bölge planlarında belirlenen öncelikler çerçevesinde kamu kurumlarına, mahalli idarelere, üniversitelere, sivil toplum kuruluşlarına ve özel sektöre sağladığı mali ve teknik destek çerçevesinde, 2008-2017 döneminde 16 bin 825 projeye 2017 yılı fiyatlarıyla yaklaşık 4.3 milyar TL'lik hibe sağladı. Bu destek ile yapılan toplam yatırım tutarı 7.4 milyar TL'ye ulaştı. 2008-2016 yılları arasında kalkınma ajanslarına merkezi bütçeden 3.6 milyar TL, yerel paylardan ise 1.9 milyar TL (2017 fiyatlarıyla) kaynak aktarıldı. 2017 içinse 531 milyon TL merkezi bütçe payı tahsisati yapılmış olup yerel pay katkısının ise 240 milyon TL olacağı tahmin ediliyor.

"LİDER KURUMLAR OLACAK"

Kalkınma Bakanı Lütfi Elvan, kalkınma ajanslarının yeni dönemde daha aktif roller üstlenerek bölgelerinin kalkınmasında lider kurumlar olacağını vur-

"Tek durak ofis" modeli

illerin, yatırım destek ve tanıtım stratejilerini hazırlayan yatırım destek ofislerinin, "tek durak ofis" işlevi geliştirilecek. Yatırım destek ofislerinin geçen yıl yereldeki ilgili kurum ve kuruluşları koordine etmek suretiyle, ilin yatırım destek ve tanıtım alanındaki ortak gündemini oluşturmaya ve bu alanlardaki çalışmalara vizyon ve odaklanma sağlamaya dönük il yatırım destek ve tanıtım stratejilerini hazırladığını söyleyen Kalkınma Bakanı Lütfi Elvan, 2018 yılında ise bu stratejilerin, bilhassa ilin sorun alanlarına yönelik eylem

planlarının güncelleneceğini kaydetti. Yeni teşvik sisteminde yatırım destek ofislerine yerel birim olarak teşvik belgesi düzenleme, izleme ve kapatma yetkisi verildiğini vurgulayan Elvan, "2017'de tek durak ofis yaklaşımı çerçevesinde, yatırımcıların izin ve ruhsat işlemlerinin takip ve koordinasyonunu kolaylaştırmak üzere, İstanbul Yatırım Destek Ofisi bünyesinde yabancı yatırımcılara hizmet verecek şekilde 'Invest in İstanbul' yapısı hayata geçirildi. 2018 yılında yatırım destek ofislerinin tek durak ofis işlevinin geliştirilmesine yönelik model oluşturma çalışmaları tamamlanacak ve pilot uygulamalar başlatılacak" şeklinde konuştu.

Genç girişimci merkezleri kuruluyor

Kalkınma
Bakanı
Lutfi Elvan

İnovatif ve büyüme potansiyeli taşıyan bir iş fikrine sahip genç girişimcilerin iş kurma ve mevcut işlerini büyütmelerini sağlamak üzere ihtiyaç duyacakları eğitim, yönlendirme ve danışmanlık hizmetlerini verebilecek ve onları yatırımcılarla buluşturacak Genç Girişimci Merkezleri kuruluyor. Bu merkezlerin üniversite ve özel sektör işbirliğinin kolaylaştırılması ve teşvik edilmesi amacıyla faaliyet gösteren bir ara yüz niteliği göreceğini söyleyen Kalkınma Bakanı Lutfi Elvan, bu merkezlerle genç girişimcilerin, işyeri, toplantı salonu ve ofis hizmetleri

ihtiyacının karşılanması, sermaye bulma ve strateji geliştirme konularında ihtiyaç duyacakları eğitim, bilgilendirme ve danışmanlık hizmetleri ile her türlü teknolojik imkânın sağlanması, iş dünyası işbirliği ve ortaklıkların geliştirilmesine yönelik organizasyonların düzenlenmesinin planlandığını dile getirdi. Söz konusu merkezlerin üniversite içerisinde kurulmasını önemsediklerini dile getiren Elvan, ilk aşamada Erzurum Teknik Üniversitesi, İnönü Üniversitesi ve Mersin Üniversitesi ile çalışmalara başlandığını kaydetti.

güladı. Para Dergisi'ne açıklamalarda bulunan Elvan, ajansların merkezi ve yerel paydaşlarla birlikte bölgeleri için kalkınma gündemini oluşturacağını ve öncelikli hedeflerini belirleyeceklerini söyleyerek, kalkınma ajanslarının ortak program ve faaliyetlerle kalkınma sürecini hızlandıracaklarının altını çizdi. Ajansların önümüzdeki dönem öncelikleri arasında, bölgelerinde girişimciliğin geliştirilmesi, beşeri ve kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi, istihdamın artırılması ve yoksullukla mücadele öncelikli olmak üzere sosyal kalkınmanın geliştirilmesi bulunduğunu vurgulayan Elvan, 2018 yılında kalkınma ajanslarına yaklaşık 452 milyon TL'lik merkez pay aktarılacağını açıkladı.

Bu arada GAP, DAP, KOP ve DOKAP Bölge Kalkınma İdareleri koordinasyonunda yürütülmekte olan eylem planları kapsamında 2018'de toplam 16.1 milyar TL'lik kaynağın tahsis edilmesinin planlandığını söyleyen Elvan, "Söz konusu bölge kalkınma idarelerine 2018'de sermaye transferi ve sermaye gideri olarak toplam 663 milyon TL aktarılacak" dedi.

DOĞUDA 4 BİN 400 PROJE

Bakan Elvan'ın verdiği bilgiye göre, kalkınma ajanslarına bu zamana kadar 57 bin 360 adet proje başvurusu yapıldı. Bu projelerden 17 bini desteklendi. Doğu ve Güneydoğu Anadolu illerini kapsayan ajanslara ise bu zamana kadar 9 bin 500 proje başvurusunda bulunuldu ve bunlardan yaklaşık 4 bin 400 proje desteklendi. Bu projelere yaklaşık 670 milyon TL ajans desteği sağlandığını söyleyen Elvan, yararlanıcıların eş finansmanı ile birlikte yaklaşık 1.2 milyar TL tutarında kaynağın harekete geçirildiğini aktardı. Elvan, bu bölgelerde proje teklif çağrısı yöntemiyle imalat sanayisinin güçlendirilmesi, bölge turizminin geliştirilmesi, üretim süreçlerinin modernizasyonu, yerel kapasitenin artırılması, sosyal kalkınmanın sağlanması, rekabet, yenilikçilik ve girişimciliğin geliştirilmesi, turizm ve kentsel altyapı, yenilenebilir enerji ve çevre gibi farklı alanlarda üretilen yenilikçi projelerin desteklendiğini kaydetti.

İSTANBUL KALKINMA AJANSI (İSTKA) İSTKA'dan rekor finansman

Istanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA), bir kalkınma ajansının bugüne kadar vermeyi hedeflediği en yüksek toplam destek tutarını 2018 projeleri için tahsis etti. İlan edilen üç mali destek programı kapsamında toplam 180 milyon TL, projelerini sunup onay

alacak proje sahibi kurum ve kuruluşların kullanımına sunulacak.

Çocuklar ve Gençler Mali Destek Programı ile 60 milyon TL, Girişimcilik Mali Destek Programı ile 40 milyon TL, Yenilikçi ve Yaratıcı İstanbul Mali Destek Programı ile 80 milyon TL desteğe hak kazanan projelere aktarılacak. Söz konusu üç mali destek programı kapsamında desteklenecek projelerde destek oranı Çocuklar ve Gençler Mali Destek Programı'nda yüzde 90, Girişimcilik Mali Destek Programı ile Yenilikçi ve Yaratıcı İstanbul Mali Destek Programı'nda yüzde 75'e kadar çıkacak. Üç programda da yürütülecek projeler, en kısa altı ay, en uzun 18 ayda tamamlanacak. Proje sunmak için son başvuru tarihleri Çocuklar ve Gençler Mali Destek Programı'nda 21 Mart 2018, Girişimcilik Mali Destek Programı'nda 22 Mart 2018, Yenilikçi ve Yaratıcı İstanbul Mali Destek Programı'nda 23 Mart 2018 olacak. Bu yıl ilk kez proje başvuruları sadece online ortamda kabul edilecek.

İSTKA, 2010 yılından bu yana yedi defa mali destek programları için ilana çıktı. Destek programları kapsamında toplam 35 farklı program yürütüldü. İSTKA'dan yapılan açıklamaya göre, tüm mali destek programlarına İstanbul'daki kurum ve kuruluşlardan 3 bin 374 başvuru geldi ve desteklenen proje sayısı 678 oldu. Desteklenen projelerin toplam bütçesi 516 milyon TL olurken; toplam ajans desteği 405 milyon TL şeklinde gerçekleşti.

GÜDÜMLÜ PROJE FABRİKASI

İSTKA'nın desteklediği büyük ölçekli projeler olan güdümlü projeler, hali hazırda arge ve yenilik çalışmalarına odaklanmış olarak hayata geçiriliyor. Özel sektör işletmeciliğini güçlendirecek, yeniliklere ve girişimciliğe hizmet edecek altyapılar ve teknolojik merkezler İstanbul'a kazandırılıyor. İSTKA'nın tamamlanan iki güdümlü projesinden ilki İstanbul Teknik Üniversitesi'nde kurulan Çelik Test ve Araştırma Merkezi (ÇETA M). 2016'da İstanbul Teknik Üniver-

PARA | KAPAK

Çelik Test ve Araştırma Merkezi

sitesi'nde kurulan merkez ile sektöre küresel rekabet gücü kazandıracak test ve arge altyapısı kuruldu. İkinci merkez ise yine 2016'da faaliyete geçen, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi bünyesinde hizmet veren Alüminyum Test Eğitim ve Araştırma Merkezi (ALUTEAM).

ISTKA'nın bir diğer önemli projesi Ajansın İstanbul Ticaret Odası ile birlikte yürütmekte olduğu Bilgiyi Ticarileştirme Merkezi ve İstanbul Düşünce Akademisi. Eminönü'nde kurulan Bilgiyi Ticarileştirme Merkezi İstanbul'un küresel ölçeğe, yenilikçilik ve girişimcilik potansiyelini güçlendirmeye yönelik çalışmalar yürütüyor. Kentsel politikalara, stratejilerine yön verecek İstanbul Düşünce Akademisi de İstanbul'a özgü veriler üreten çok önemli bir merkez olarak hizmet vermeye başladı.

ISTKA'nın girişimcilere hizmet edecek bir diğer güdümlü projesi de İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile 2017 Mart'ta imzası atılan Living Lab projesi. İçerisinde Deneyim Laboratuvarı, Maker Atölyesi, girişimciler için kuluçka merkezi bölümlerini barındıracak. Bu özelliği ile de dünyada ilk ve tek olacak. Yeni teknolojik ürün ve hizmetlerin tecrübe edilip geliştirileceği merkezde kullanıcılar iş ortaklarıyla bir araya gelecek.

ISTKA'nın altıncı güdümlü projesi INNOGATE Programı da İTÜ ARI Teknokent'e verilen destekle hayata geçiriliyor. İnovatif Teknoloji Firmalarının Uluslararası Pazara Girişini Hızlandırma ve Rekabet Altyapılarını Destekleme Programı ile iki yıl içerisinde 100 yerli teknoloji firması ABD pazarına açılacak. Proje bitiminde İTÜ ARI Teknokent bünyesinde bir girişimcilik fonu da kurulacak.

Ajansın yedinci güdümlü projesi de Uluslararası Organ Nakli Ağı Merkezi Projesi. Organ Nakli Vakfı'nın yürüttüğü projede çalışmalara başlandı. Proje ile organ bağıışı ve organ nakli konusunda uluslararası alanda teknik yardım ve işbirliği ağlarının devamlılığı için İstanbul'da "Uluslararası Organ Nakli Ağı Merkezi" kurulacak. 70 hedef ülke ile teknik yardım

Mahmut ŞAHİN / Trakya Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri

"Turizmin geliştirilmesi önceliğimiz"

Trakya Kalkınma Ajansı'nın bölge genelinde turizmin geliştirilmesi temel önceliklerden biri. Özel sektör projelerinde yenilikçi ve katma değer oluşturan projelere öncelik veriyoruz. Geçen yıl makro politikalar gereği bir Mali Destek Çağrısı programı açmadık ancak 2018 sonunda bir programa daha çıkacağız. 2018'de başta turizm olmak üzere, 'Yeni İşim Girişim ve Maker Kültürünün' geliştirilmesine yönelik girişimcilik çalışmalarına, bölgemizde dış ticaretin geliştirilmesi ve bununla ilgili bir istihbarat merkezi kurulmasını da içeren KOBİ Dönüşüm

Programına, savunma sanayi ve havacılık sektörüne yönelik çalışmalara, tarım makineleri sektörünün geliştirilmesi, tohumculuk sektörünün geliştirilmesi, süt ve süt ürünleri sektörünün geliştirilmesine yönelik alanlarda destek vereceğiz. Gündemimizde

ilgili kurumlardan onay bekleyen yeni güdümlü projeler bulunuyor. Üç ilimizde de önümüzdeki dönemde uygulanacak güdümlü projeler turizm ile ilgili olacak. Süt ve süt ürünleri, tohumculuk ve girişimcilik konularında da projeler hayata geçirilecek.

ve işbirliğini kapsayan proje ile organ nakli ve ilgili uzmanlık alanlarında eğitim ihracatı da öngörüldü. Projenin 24 ayda tamamlanması planlanıyor.

TRAKYA KALKINMA AJANSI Toplam 8 milyon TL'lik iki çağrıya çıktı

Trakya Kalkınma Ajansı, hazırlamış olduğu "Trakya Bölge Planı" önceliklerine göre oluşturduğu yedinci proje teklif çağrısını 2017 sonunda ilan etti. "İktisadi Kalkınma" ve "Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı" başlıkları altında duyurulan programlar aracılığıyla bölge paydaşlarına 8 milyon TL hibe dağıtılacak. Trakya Kal-

ınma Ajansı Genel Sekreteri Mahmut Şahin, İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında 3.5 milyon TL, Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı kapsamında ise 4.5 milyon TL destek sağlanacağını açıkladı. Kurumun kar amacı güden kuruluşlara yönelik hazırladığı İktisadi Kalkınma Programı ile KOBİ'lere destek sağlamayı amaçladığını belirten Şahin, "Başarılı bulduğumuz KOBİ projelerine 3.5 milyon TL geri ödemesiz destek imkânı sunuyor. Bu kurumlara proje başına sağlanacak desteğin alt limitini 75 bin TL, üst limitini ise 500 bin TL olarak belirledik. İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı çerçevesinde başvuracak kar amacı güden kuruluşlar proje bütçesinin yüzde 50'sini karşılamak zorunda. Trakya Bölgesi'nde sürdürülebilir ve dengeli ge-

İşmeyi sağlamak amacıyla yenilikçi, yüksek katma değerli ve ihtisaslaşmış hizmet, üretim süreçlerinin geliştirilmesi amacıyla oluşturulan programa KOBİ'lerden yoğun ilgi olmasını bekliyoruz" diye konuştu.

Trakya Kalkınma Ajansı'nın, mali destek programlarıyla başta mahalli idareler olmak üzere kar amacı gütmeyen kurumların altyapı projeleri için de 4.5 milyon TL'lik bir program hazırladığını söyleyen Şahin, teklif çağrısına çıkan Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı ile yapılacak altyapı yatırımlarıyla yaşam kalitesi ve refah seviyesinin yükseltilmesinin amaçlandığını kaydetti. Şahin, "Bu program sayesinde proje sahipleri proje bütçelerinin yüzde 75'e kadar olan kısmını hibe olarak ajanstan alabiliyor. Program kapsamında yapılacak

proje başvurularına verilecek hibenin alt limiti 100 bin TL, üst limiti ise 500 bin TL olacak" dedi. Şahin'in verdiği bilgiye göre, Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı'na mahalli idareler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, birlik ve kooperatifler, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları başvurabilecekler. KAYS üzerinden proje başvuruları için son başvuru tarihi 23 Şubat 2018 saat 23.00 olarak belirlendi.

70 MİLYON TL KULLANDIRILDI

Edirne, Kırklareli, Tekirdağ illerini kapsayan Trakya Kalkınma Ajansı'nın bugüne kadar yaklaşık 70 milyon TL'lik bir tutarı yapılan sözleşmeler ile yararlanıcılara hibe olarak aktardığını belirten Şahin, ajansın sağladığı bu hibeler ile birlikte yararlanıcıların projeler kapsamında harcadıkları eş finansman rakamları ile bölgede 120 milyon TL'nin üzerinde bir kaynağın hayata geçirildiğini vurguladı. Şahin, "Bu mali kaynaklar somut elde edilen çıktılar olarak gözükse de bu süreçte elde edilen en önemli unsur kurum ve kuruluşlarda proje kültürünün geliştirilmesidir" dedi.

İZMİR KALKINMA AJANSI (İZKA)
25 milyon TL destek

Izmir Kalkınma Ajansı (İZKA) 29 Aralık 2017 tarihi itibarıyla tüm İzmir'i kap-

Sena GÜRSOY / İzmir Kalkınma Ajansı Genel Sekreter Vekili

"Sekizinci güdümlü projemiz yolda"

Bugüne kadar sözleşmeye bağladığımız yedi güdümlü projeden beşini tamamladık, ikisinde çalışmalar sürüyor. Sekizinci güdümlü projemiz de yolda, yakın zamanda Kalkınma Bakanlığı onayına gönderdik. Uygulaması tamamlanan güdümlü projelerimiz İYTE Teknopark İzmir İnovasyon Merkezi, Ege İhracatçı Birlikleri Teknik Tekstiller Araştırma ve Uygulama Merkezi, DEÜ İzmir Sağlık Teknolojileri Geliştiricisi ve

Hızlandırıcısı, EÜ BESTMER Biyokütle Enerjisi Teknolojileri Merkezi, İzmir Büyükşehir Belediyesi Kent Koleji ve FabLab projeleri. Ege Soğutma Sanayicileri ve İşadamları Derneği Soğutma Sanayi Akredite Test ve Analiz Laboratuvarı ile Ödemiş Kaymakamlığı Dış Mekan Süs Bitkileri Genç Fide Üretim Tesisi projeleri devam ediyor. İzmir Ekonomi Üniversitesi İzmir Teknotest Projesi ise onay aşamasında.

şekilde oluşturulan "Kültür Varlıklarının Korunması ve Yaşatılması Mali Destek Programı" ile "Sosyal Uyumun Geliştirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı" başlattı. İZKA Genel Sekreter Vekili Sena Gürsoy, 2018 yılında başvurularını alacakları iki yeni mali destek programı kapsamında toplam 25 milyon TL'lik kaynağı yararlanıcılara kullanılmayı planladıklarını söyledi.

Toplam 15 milyon TL destek bütçeli "Kültür Varlıklarının Korunması ve Yaşatılması Mali Destek Programı" ile taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına, mevcut kullanımının iyileştirilmesine, bölgede-

ki sosyal, kültürel ve turizme ilişkin altyapıyı geliştirecek şekilde işlev kazandırılmasına yönelik projelerin desteklenmesi öngörülmüyor. Program kapsamında 2 milyon TL projelendirme bileşeni, 13 milyon TL küçük altyapı bileşeni çerçevesinde projelere kullanılacak. Projelendirme bileşeninde proje başına asgari destek tutarı 200 bin TL'ye, destek oranı yüzde 75'e çıkabilecek. Projeler en fazla 15 ayda tamamlanacak. Küçük altyapı bileşeninde ise proje başına destek tutarı 1.5 milyon TL'ye, destek oranı yüzde 75'e kadar yükselebilecek. Proje süresi ise en çok 24 ay olacak.

PARA | KAPAK

“Sosyal Uyumun Geliştirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı” kapsamında 10 milyon TL yararlanıcılara kullanılacak. Bu program kapsamında yaşlılar, engelliler, göçle gelenler, çocuklar ve gençler gibi dezavantajlı gruplara yönelik önceliklerin olduğunu dile getiren Gürsoy, bu gruplara yönelik projelerin destekleneceğini vurguladı. Program kapsamında proje başına verilecek destek tutarı 1 milyon TL’ye, destek oranı yüzde 75’e kadar çıkabilecek. Proje süresi en az 12 ay, en çok 24 ay olacak. İZKA’nın iki mali destek programı için proje başvurularında KAYS kullanılacak. Her iki program için proje başvuruları 22 Mart 2018 saat 17.00’ye kadar KAYS üzerinden yapılacak.

2017 yılında Kalkınma Bakanlığı’nın tasarrufla tüm ajanslar gibi İZKA’nın da yeni mali destek programları ilan etmediğini söyleyen Sena Gürsoy, sözleşmeleri daha önceki yıllarda imzalanmış bulunan güdümlü projelerde çalışmalarını devam ettirdiklerini açıkladı.

ZAFER KALKINMA AJANSI (ZEKA) 30 milyon TL bütçeli iki program

Zafer Kalkınma Ajansı (ZEKA), 27 Aralık 2017’de 30 milyon TL bütçeli iki yeni mali destek programı çağrı ilanına çıktı. Özel sektöre yönelik hazırlanan “Gelişen KOBİ Mali Destek Programı (GEKOP)” kapsamında TR33 Bölgesi’nde sürdürülebilir bir ekonomi için imalat sanayisinde faaliyet gösteren KOBİ’lerin gelişiminin hızlandırılması ve rekabet gücünün artırılmasının amaçlandığını söyleyen Zafer Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Yusuf Balcı, program kapsamında 15 milyon TL hibe kullanılacağını vurguladı. Kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlara yönelik hazırlanan 15 milyon TL bütçeli “Çevre ve Enerji Altyapı Mali Destek Programı (ÇEDEP)” kapsamında ise, TR33 Bölgesi’nde sürdürülebilir bir çevre için atık yönetim altyapısının geliştirilmesi, enerji kullanımında yeşil enerjinin yaygınlaştırılması ve verimliliğin sağlanmasının amaçlandığını belirten Balcı, bu programların 2018 yılını kapsadığını dile getirdi. Balcı, 2018 çalışma programlarının

2017’de teknik destek programı, uygulamalı girişimcilik eğitimi ilanlarına çıktığını belirten Balcı, 2017 Mart’ta başlanan TR33 Bölgesi’ndeki (Afyonkarahisar, Kütahya, Manisa, Uşak) kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlar ile bunların kurduğu veya ortağı olduğu işletmelerin başvuru sahibi olabileceği, TR33 Bölgesi’nin

Yusuf BALCI / Zafer Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri

“Endüstri 4.0 için altyapı oluşturulacak”

Zafer Kalkınma Ajansı’nın mutabakat metni imzalanan iki güdümlü projesi bulunuyor. Bu projelerden ilki İncehisar Mermer İhtisas OSB’nin proje yürütücüsü olduğu 6 milyon TL’lik Mermerde Yüksek Verim, Yüksek Katma Değer Projesi. Proje kapsamında üretim sürecinin verimliliğini artırmayı, mermer üretim süreçlerinde ve üretilen ürünlerde kalite güvence ve sertifikasyon uygulamalarını yaygınlaştırmayı ve kurulacak olan merkezde firmalara danışmanlık

hizmeti sağlanması amaçlanıyor. Projelerden ikincisi Manisa Celal Bayar Üniversitesi işbirliği ile hazırlanan Akıllı Ürün ve Üretim Sistemleri Araştırma ve Eğitim Merkezi Güdümlü Projesi (MCBÜ-AKÜM). Bu projeyle Manisa’daki ve bölgedeki imalat sanayinin rekabet gücünü artırmayı ve Endüstri 4.0 dönüşümünü hızlandırmayı hedefliyoruz. Bu konuda Türkiye’ye Manisa’dan bir örnek sunmak istiyoruz. Proje kapsamında tahsis edilen bütçe 6.5 milyon TL.

bakanlık onayında olduğunu belirtti.

PROJE BAŞI DESTEK ORANI % 50

GEKOP kapsamında projeleri destek oranı yüzde 50’ye kadar çıkacak. Proje başına destek miktarı ise mikro işletmelerde 400 bin TL’ye, küçük işletmelerde 600 bin TL’ye, orta büyüklükteki işletmelerde

800 bin TL’ye kadar çıkacak. Son başvuru tarihi 18 Mart 2018 saat 23.59 olacak. ÇEDEP’te ise proje destek oranı düzey 1’deki işletmelerde yüzde 60, düzey 2 ve 3 ilçelerde yüzde 75 olacak. (Düzyer alanlar, projenin uygulanacağı alanın gelişmişlik seviyesine göre ayrılıyor.) Destek miktarı ise düzey 1, 2 ve 3 ilçelerde sırasıyla 1.2 milyon TL, 800 bin TL, 500 bin TL olarak uygulanacak.

2017’de teknik destek programı, uygulamalı girişimcilik eğitimi ilanlarına çıktığını belirten Balcı, 2017 Mart’ta başlanan TR33 Bölgesi’ndeki (Afyonkarahisar, Kütahya, Manisa, Uşak) kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlar ile bunların kurduğu veya ortağı olduğu işletmelerin başvuru sahibi olabileceği, TR33 Bölgesi’nin

beşeri sermayesini ve kurumsal kapasitesini geliştirici nitelikteki eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına destek ve danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma faaliyetlerinin desteklenmesinin amaçlandığı teknik destek programı ile 1 milyon TL'lik kaynak kullanıldığını belirtti.

BURSA ESKİŞEHİR BİLECİK KALKINMA AJANSI (BEBKA) Üç program için çağrıya çıktı

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA), 2018 mali destek programlarını 29 Aralık 2017 tarihi itibarıyla açıkladı. "Sektörel Rekabetçiliğin Artırılması", "Endüstriyel Simbiyoz" ve "Kırsalda Ekonomik Kalkınma" alanlarında toplam 16 milyon TL hibe verilecek olan proje teklif çağrısı için projelerin son başvuru tarihi 22 Mart 2018 Perşembe saat 18.00 olacak.

BEBKA Toplam 8 milyon TL bütçeli "Sektörel Rekabetçiliğin Artırılması" programının amacı, bölgede ön planda yer alan ve büyük gelişme potansiyeline sahip olan havacılık, savunma sanayi, raylı sistemler, teknik tekstil, kompozit sektörlerinde faaliyet gösteren işletmelerin üretim altyapılarının ve kabiliyetlerinin geliştirilmesi yoluyla verimliliğin ve katma değer artırılması, ithalat bağımlılığının azaltılması olarak belirlendi.

3 milyon TL bütçeli "Endüstriyel Simbiyoz" programının amacı ise, bağımsız işletmeleri daha sürdürülebilir ve yenilikçi bir kaynak (atık, enerji vb.) kullanımı çerçevesinde bir araya getirmek, endüstri-

İsmail GERİM / Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri

"Güdümlü projeler sektörlerin dönüşümünü sağlıyor"

Güdümlü projeler, uygulandıkları sektörün vizyonuna yön vererek sektörün dönüşümünü sağlamayı hedefliyor. Şimdiye kadar BEBKA'dan üç proje destek almaya hak kazandı. Bunlardan ilki yaklaşık 10 milyon TL destek vereceğimiz ve yapımı tamamlanmak üzere olan Eskişehir Fuar ve Kongre Merkezi. Bursa Tekstil ve Teknik Tekstil Mükemmeliyet Merkezi de aynı destek programı kapsamında ajansımızdan yaklaşık 7.5 milyon TL destek alacak. Bu merkez hem bölgede hem de ülkemizde tekstil ve hazır giyim sektörlerinin sürdürülebilirliğine, arge altyapısının

kurulmasına ve güçlendirilmesine katkı sağlayacak. Bursa Tekstil ve Teknik Tekstil Mükemmeliyet Merkezi ile aynı çatı altında kurulacak olan İleri Kompozit Malzemeler Araştırma ve Mükemmeliyet Merkezi için ağustosta projenin imza

törenini gerçekleştirdik. Bu proje için ayrılan bütçemiz de 11.6 milyon TL. Bursa bölgesi lokomotif sektörleri olan otomotivden havacılık ve rüzgar enerjisine kadar birçok alanda dönüşüme öncülük eden üretim, test, sertifikasyon ve eğitim faaliyetleri ile entegre edilmiş bir merkez haline gelecek.

yel kaynaklı çevresel problemlerin önüne geçerek ekonomik getiri de sağlamak olarak belirlendi. Kar amacı güden kuruluş-

lara yönelik açılan söz konusu iki mali destek programında proje başına mali destek tutarı asgari 100 bin TL, azami 600 bin TL, proje başına asgari mali destek oranı yüzde 25, azami destek oranı yüzde 50 olacak.

5 milyon TL bütçeye sahip kar amacı gütmeyen kuruluşlara yönelik "Kırsalda Ekonomik Kalkınma" programının amacı ise, Bursa, Eskişehir, Bilecik bölgesinde kırsal alanlarda tarım ve sanayi işbirliğinin güçlendirilmesi ve tarım dışı faaliyetler ile ekonomik çeşitliliğin sağlanarak gelir artışına katkı sağlanması olarak belirlendi. Proje başına mali destek tutarı asgari 100 bin TL, azami 400 bin TL, proje başına mali destek oranı asgari yüzde 25, azami yüzde 75 olacak.

80 MİLYON TL DESTEK SAĞLADI

BEBKA Genel Sekreteri İsmail Gerim, Bölge Planı'nda ortaya konan strateji ve öncelikler çerçevesinde bölgedeki sektörel ve tematik sorunlara çözümler sunacak proje ve faaliyetleri desteklediklerini vurguladı. BEBKA tarafından yürütülen mali destek faaliyetleri kapsamında 2010-2017 yılları arasında turizm, sanayi, çevre, kırsal kalkınma konuları başta olmak üzere 16 ayrı başlıkta destek verildiğini söyleyen Gerim, "Toplamda 294 projeye 82.6 milyon TL destek verdik, eş finansman ile birlikte 135 milyon TL'lik yatırım hayata geçirildi, dokuz proje halen devam ediyor" dedi.

PARA | KAPAK

Ajansın proje teklif çağrısı ile desteklediği mali destek programları dışında teknik destek programları suretiyle bu zamana kadar 275 projeye toplam 2.6 milyon TL kaynak sağladığını belirten Gerim, doğrudan faaliyet desteği programlarında ise 41 projeyi 2.1 milyon TL tutarında desteklediklerini aktardı.

DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI (MARKA) 25 milyon TL'lik dört çağrı yaptı

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) 2018'de geçmiş yıllarda da olduğu gibi hem proje ve faaliyetleri destekleyecek hem de kendi eliyle geliştirdiği bölgesel kalkınmayı sağlayacak projeler yürütecek. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Dr. Mustafa Çöpoğlu, mali destek programları, güdümlü proje destekleri, fizibilite destekleri ve teknik destekler aracılığıyla paydaşların öncelikli projelerini desteklerken bir yandan da ajans eliyle geliştirilen projeleri yürütmeye devam edeceklerini söyledi. 2018 yılında altı adet sonuç odaklı programa başlayacaklarını açıklayan Çöpoğlu, bu sonuç odaklı programlar, araştırma ve analizlerin, ajans desteklerinin, tanıtım ve

eğitiminin, AB gibi dış kaynaklı projelerin, işbirlikleri ve koordinasyonun birlikte ele alındığı orta vadeli faaliyet paketleri şeklinde özetlenebileceğini vurguladı. Çöpoğlu, bu kapsamda mesleki eğitim, akıllı ihtisaslaşma, kümelenme, turizm, spor ve kadın-geç-çocuk refahı konularının ajansın öncelikli gündemleri arasında yer aldığını bildirdi.

MARKA'nın bölgesel kalkınmaya ivme kazandıracak projeler için dört mali des-

tek programı yürüteceğini söyleyen Çöpoğlu, "Bu programlar ile kar amacı güden ve gütmeyen kurum ve kuruluşlara toplamda 25 milyon TL mali destek tahsis edecek. Ajans, 2018 yılında güdümlü projelere ise 24.8 milyon TL tutarında destek sağlayacak" dedi.

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projeler kapsamında kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşların fizibilite çalışmalarına 1.5 milyon TL destek kullandıracak. Teknik destek programı kapsamında ise 450 bin TL destek sağlanacak.

BÖLGENİN GÜCÜ ARTIRILACAK

Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu ve Yalova illerini kapsayan MARKA'nın çağrıyla çıktığı mali destek programlarından ikisi kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlara yönelik. Bunlardan ilki bölgede eğitimin niteliklerini geliştirmek üzere hayata geçirilecek olan 7 milyon TL bütçeli "İmalat Sanayiine Yönelik Mesleki Eğitim Geliştirilmesi Mali Destek Programı". Doğu Marmara Bölgesi'nde imalat sanayinin ihtiyaç duyduğu alanlarda mesleki eğitimin geliştirilmesi yoluyla bölgenin rekabet gücünün artırılmasına yönelik projelerin destekleneceği bu programda, proje başına destek tutarı 600 bin TL'ye kadar çıkacak. Proje süresi asgari 12 ay, azami 24 ay olacak. İkinci olarak ise, 2016 yılı

Dr. Mustafa ÇÖPOĞLU / Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri

"Beş güdümlü proje önerimiz var"

MARKA'nın 2018 için hazırlıklarını yürüttüğü her il için bir olmak üzere toplamda beş güdümlü proje önerisi var. Başvuru sahipleriyle bu projelerin geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam ediyor. "Düzce Tasarım-Üretim-Belgelendirme ve Teknoloji Merkezi Projesi" geliştiriliyor. Bu proje ile bölgenin ve ilin nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanmasına yönelik eğitim faaliyeti ile mesleki yeterlilik belgelendirme ve akreditasyon işlerinin yapılacağı bir merkezin kurulması amaçlanıyor. Bir diğer hazırlık aşamasındaki proje ise Bolu'da Gerece Organize Sanayi Bölgesi'nin başvuru sahibi olacağı "Atıktan Hayvansal Yağ Geri Kazanım Tesisi Projesi". Kocaeli'de, İMES Organize Sanayi

Bölgesi tarafından da "Uygulamalı İleri Mühendislik Mükemmeliyet Merkezi" projesi geliştiriliyor. Bu projede ise, arge yapmak isteyen işletmelere gerekli teknik altyapı olanaklarını ve bilgi birikimini temin edecek hizmetlerin sunulduğu bir merkez kurulacak. Yalova'da, Atatürk Bahçe

Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü tarafından "Kivi Üreticilerinin Marka Değeri Yüksek Üretim İçin Birlik Modeli Oluşturulması ve Meyvelerin Kurutularak Değerlendirilmesi" başlıklı proje geliştiriliyor. Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası tarafından "Sakarya Tarımsal Ürünler Üretim Mükemmeliyet Merkezi" başlıklı proje değerlendirilerek Kalkınma Bakanlığı onayına sunuldu.

BAKKA'dan 20 milyon TL hibe

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA), 2018 yılı proje tekli çağrısına çıktı. Turizm altyapısına 12 milyon TL, sosyal kalkınmaya 8 milyon TL hibe verecek. 8 Ocak itibarıyla ilan edilen "Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı" ve "Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı" kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşların başvurularına açıldı. KAYS üzerinden son başvurular 2

Nisan 2018 günü saat 23.59'a kadar yapılacak. Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı'nda destek alt limiti 250 bin TL, destek üst limiti 1 milyon TL olacak. Sosyal Kalkınma Mali Destek

Programı'nda ise asgari destek miktarı 50 bin TL, azami destek miktarı 300 bin TL olarak uygulanacak. BAKKA, Zonguldak, Bartın ve Karabük illerini kapsıyor.

İnada hayata geçirilen ve bölgede özel sektör için önemli ve gelişimlerine katkı sağlayacak ortak kullanım altyapılarının inşa edildiği "Üretim Altyapılarının Geliştirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı" yürütülecek. 7 milyon TL bütçeli bu program ile geçmişte olduğu gibi yine imalat ve hizmet altyapılarının geliştirilmesi yoluyla bölgenin rekabet gücünü pekiştirecek projelere destek verilecek. Proje başına destek tutarı 750 bin TL'ye kadar çıkacak. Proje süresi asgari 18 ay, azami 24 ay olacak.

Ajans, kar amacı güden kurumlara yönelik olarak ise, "Turizm Mali Destek Programı" ve "Ulaşım Araç ve Sistemleri Değer Zincirlerinin Güçlendirilmesi Mali Destek Programları"nı hayata geçirecek. 5 milyon TL bütçeli Turizm Mali Destek Programında turizm sektöründe yüksek katma değerli hizmetlerin geliştirilmesine katkı sağlayarak projelere destek tahsis edilecek ve bölgenin turizm gelirlerinden aldığı pay artırılacak. Program kapsamında proje başına destek tutarı 400 bin TL'ye kadar çıkacak, proje süresi asgari 12 ay azami 24 ay olacak.

6 milyon TL bütçeli Ulaşım Araç ve Sistemleri Değer Zincirlerinin Güçlendirilmesi Mali Destek Programı kapsamında ise proje başına destek tutarı 750 bin TL'ye kadar çıkacak. Proje süresi asgari 12 ay azami 24 ay olacak. Proje başvuruları için son tarih 23 Mart 2018 saat 23.59 olacak.

ANKARA KALKINMA AJANSI
15 milyon TL bütçeli iki program

Ankara Kalkınma Ajansı, 2018 için toplam 15 milyon TL bütçeli iki mali destek programı için çağrıya çıktı. Ankara Kalkın-

ma Ajansı Genel Sekreteri Arif Şayık, iki mali destek programını Ankara Bölge Planı 2014-2023 öncelikleri ışığında belirlediklerini açıkladı. 2018 yılı için "İleri Teknolojili Ürünlerin Ticarileştirilmesi" ve "Yerel Ürün Ticarileştirilmesi" mali destek programlarını tasarladıklarını dile getiren Şayık, ajansın yıllık faaliyetlerini yürütürken Ankara'nın ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte programlar tasarlayarak

Arif ŞAYIK / Ankara Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri

"Dezavantajlı gruplara öncelik var"

Ankara Kalkınma Ajansı, kurulduğu 2010 yılından itibaren dezavantajlı gruplar konusunda destekler sağlıyor. Bu alana bu zamana kadar mali ve teknik destekler ilan edildi. Ajans marifetiyle faaliyetler yürütüldü. 2018 için tasarlanmış ve uygulanacak olan mali destek programlarının odak noktasında dezavantajlı gruplar yer almamakla birlikte projelerinde dezavantajlı guruplara yönelik

iyileştirmeler gözetken başvuru sahiplerinin projelerine seçme aşamasında öncelik tanınıyor. GÜDÜMLÜ proje destekleri için birçok paydaşla görüşmeler yapılıyor, talepler değerlendiriliyor. Ankara'nın kalkınmasında önemli atılımları sağlayacak proje fikri teklifleri değerlendiriliyor. Üzerinde çalışılan ve fizibilitesi devam eden projeler bulunuyor.

bunlara, destek sağladıklarını kaydetti. Şayık, 2017 yılına özel olarak bir mali destek programı yürütülmemekle birlikte paydaşlara yaklaşık 750 bin TL değerinde teknik destek verildiğini vurguladı.

İLERİ TEKNOLOJİYE DESTEK

Ankara Kalkınma Ajansı'nın 29 Aralık'ta çağrıya çıktığı İleri Teknoloji Ürün Ticarileştirme Mali Destek Programı'na en fazla beş yıl önce kurulmuş ve teknoloji olgunluk düzeyi -TRL 6 ve üzeri olan mikro ve küçük işletmeler, teknoloji geliştirme bölgeleri, üniversiteler başvurabilecek. İleri teknoloji ürünlerin ticarileştirilmesi, Teknoloji Geliştirme Bölgesi (TGB),

Teknoloji Transfer Ofisi (TTO) ve kuluçka merkezi gibi kurumların ileri teknoloji ürün ticarileştirme altyapısının ve hizmet kapasitesinin geliştirilmesine öncelik verilecek.

Toplam bütçenin 10 milyon TL olarak belirlendiği bu programda, proje başına destek tutarı 500 bin TL'ye çıkacak. Asgari destek oranının yüzde 25 olarak belirlendiği programda azami destek oranı kar amacı güden kuruluşlarda yüzde 50, kar amacı gütmeyenlerde yüzde 75 olacak. Başvurular internet üzerinden 9 Mart 2018 saat 23.50'ye kadar yapılacak.

Ankara Kalkınma Ajansı'nın çağrıya çıktığı Yerel Ürün Ticarileştirme Mali Destek Programı'na, kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, işletmeler, üniversiteler, teknoloji geliştirme bölgeleri, kooperatifler, birlikler başvurabilecek. Yerel ürünlerin üretiminde yenilikçi uygulamalara, yerel ürünlerin markalaşmasında, ticarileştirilmesinde ve

PARA | KAPAK

pazarlanmasında yenilikçi yaklaşımların geliştirilmesine öncelik verilecek. Toplam bütçenin 5 milyon TL olduğu programda proje başına destek tutarı 500 bin TL'ye, destek oranı yüzde 50'ye kadar çıkacak. Azami destek oranı kar amacı gütmeyen kuruluşlarda yüzde 90'a kadar yükselecek. İnternet üzerinde son başvuru tarihi 16 Mart 2018 saat 23.50 olacak. Her iki destek programında da başvurular Ankara.ka.org.tr adresinden ulaşılacak olan Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi Proje ve Faaliyet Destek (KAYS-PFD) modülü üzerinden elektronik ortamda yapılacak. Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanacak.

BATI AKDENİZ KALKINMA AJANSI (BAKA) 40 milyon TL'lik destek bütçesi

Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, 2017 yılı sonunda 2018 Mali destek programına çıktı. 2018 Mali Destek Programları toplam bütçesi 20 milyon TL olarak belirlenirken, 2018 yılında 20 milyon TL'si mali destek programları, 20 milyon TL'si güdümlü projeler aracılığıyla olmak üzere bölgeye toplam 40 milyon TL'lik destek verilmesi planlanıyor.

Antalya, Isparta ve Burdur illerini kapsayan Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, 2018 yılında kar amacı gütmeyen kurumlara yönelik "Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı" ve "Yenilenebilir Enerji Mali Destek Programları"nı yürütecek. Kar amacı gütmeyen kuruluşlara yönelik 10 milyon TL bütçeli Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı ile Batı Akdeniz Böl-

gesi'nde, üretimi artırıcı, maliyetleri düşürücü, ekonomik kalkınmayı destekleyici, çevre kirliliğini önleyici, bireylerin yaşam standartlarını ve kalitesini yükseltici ve toplumsal refahı artırıcı altyapıların inşa edilmesi veya iyileştirilmesi amaçlanıyor. Proje başına destek oranı yüzde 75'e, destek miktarı 1.5 milyon TL'ye kadar çıkabiliyor. Proje süresi ise en çok 15-24 ay arası olarak öngörü- lüyor.

10 milyon TL bütçeli Yenilenebilir Enerji Mali Destek Programının amacı ise "TR61 Düzey 2 Bölgesi'nde yenilenebilir enerji potansiyelinin değerlendirilmesi, bölgede çevre dostu teknolojilerin kullanılmasına yönelik farkındalığın artırılması ve bölgedeki üreticilerin ve kurumların enerji maliyetlerinin azaltılması" olarak belirlendi. Kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlara yönelik destek programında destek tutarı 1 milyon TL'ye, destek oranı yüzde 90'a, proje süresi 15 aya kadar çıkıyor. Her iki destek programı için internet üzerinden son başvurular 9 Mart 2018 saat 23.59'a kadar yapılacak.

GÜDÜMLÜ PROJELER

Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, Antal-

ya Büyükşehir Belediyesi ile toplam bütçesi 12.5 milyon TL olan "Antalya Tarımsal Sulama Amaçlı Fotovoltaik Güneş Enerjisi Santrali Kurulumu" başlıklı proje için, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi ile ise toplam bütçesi 4.5 milyon TL bütçeli "Süt Araştırma ve Geliştirme Merkezi" Projesi için sözleşme imzaladı. Projeler uygulama aşamasında. Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, Isparta'da ise Süleyman Demirel Üniversitesi ile "Gül ve Tıbbi Aromatik Bitkiler ve Ürünleri Araştırma Geliştirme Laboratuvarı" projesi için bakanlık ön onayı alındı ve proje başvuru süreci devam ediyor.

ORTA ANADOLU KALKINMA AJANSI (ORAN) 27 milyon TL bütçeli üç program

Kar amacı güden ve gütmeyen kurumlara 2017 yılında 17 milyon TL destek kullandıran Orta Anadolu Kalkınma Ajansı (ORAN), 29 Aralık'ta ilan ettikleri üç mali destek programı ile 2018 yılında 27 milyon TL toplam bütçeli finansman sağlayacak. Kayseri, Sivas ve Yozgat illerini kapsayan Orta Anadolu Kalkınma Ajansı Genel Sekreter Vekili Ahmet Emin Kilci, 2018 yılında gerek mali destekler yoluyla gerekse diğer faaliyetlerle destekleyecekleri alanları şöyle sıraladı:

"Katma değerli tarım uygulamalarının geliştirilmesi, eğitim ve istihdam sağlanması yoluyla sosyal yaşamın geliştirilmesi, sürece verimliliği ve kurumsallaşmanın sağlanması, mobilya sektörü başta olmak üzere rekabetçi sektörlerde tasarım eko sisteminin geliştirilmesi."

SERKA'dan 20 milyon TL destek bütçesi

2017 yılında yaklaşık 6 milyon TL düzeyinde destek kullandıran Serhat Kalkınma Ajansı (SERKA), 2018 yılında

çalışma programında yaklaşık 20 milyon TL destek vermeyi planlıyor. 2018 yılında "turizm ve sosyal kalkınma" odaklı çalışmalara destek vermeyi öngören SERKA, sosyal kalkınma odaklı olarak dezavantajlı gruplara yönelik desteklemeler yapacak. 2018 yılında yeni güdümlü

projelere destek sağlamayı planlayan SERKA'dan yapılan açıklamada, henüz hangi projelerin

destekleneceğinin netleştirilmediği ifade edildi. Ağrı, Iğdır, Kars, Ardahan illerini kapsayan SERKA'nın şu an devam eden güdümlü projeleri şöyle: "Tarihi Dokunun Korunması Projesi, Çıldır Gölü'nün Turizm Kazandırılması Projesi, Sarıkamış Turizmi Canlandırma Projesi."

Ahmet Emin KILCI / Orta Anadolu Kalkınma Ajansı Genel Sekreter Vekili

"Yozgat'ta hayvan hastanesi ve borsası inşa edilecek"

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı'nın üç yeni güdümlü projesi bulunuyor. Bunlardan ilki Kayseri Uluslararası Fuarçılık ve Kongre Merkezi Projesi. İkincisi Sivas Şehir ve Sanayi Mektebi Müzesi olacak. İl. Abdülhamid tarafından 1902 yılında Hamidiye Sanayi Mektebi olarak inşa edilen binaların uygulamalı müzeye çevrilmesi planlanıyor. Doğu-batı aksında yer alan ve büyükbaş, **küçükbaş hayvan** taşımacılığının merkezinde yer alan

Yozgat ilinde son teknoloji ile donatılmış hayvan hastanesi ve borsasının inşası planlanıyor. Halihazırda devam eden güdümlü projemiz Erciyes Üniversitesi Genom ve Kök Hücre Merkezi. Ajans tarafından 3.4 milyon TL destek verilen proje ile

Türkiye'nin gerek bilimsel gerekse de sağlık açısından ana ihtiyaçlarından olan kan ve ilik bankasının kurulması sağlanacak.

Kılıcı, 2018 yılında kar amacı güden kurumlar için çağrıya çıkılan 10 milyon TL destek bütçeli "Endüstriyel Gelişim ve Verimlilik Mali Destek Programı"nda proje başına destek oranının yüzde 50'ye, destek miktarının 500 bin TL'ye kadar çıkacağını söyledi. Program kapsamında yürütülecek projeler en fazla 12 ayda tamamlanacak.

Kılıcı'nın verdiği bilgiye göre kar amacı gütmeyen kurumlar için çağrıya çıkılan 9 milyon TL bütçeli yeni ve "Yenilenebilir Tarım Uygulamaları Mali Destek Programı"nda, proje başına destek miktarı 400 bin TL'ye, proje başına destek oranı yüzde 75'e çıkacak. Azami proje süresi ise 24 ay olacak.

Yine kar amacı gütmeyen kurumlar için ilan edilen 8 milyon TL bütçeli "Kentsel ve Sosyal Altyapının Geliştirilmesi Mali Destek Programı"nda, proje başına destek miktarı azami 500 bin TL, destek oranı yüzde 75, azami proje süresi 24 ay

olacak. Üç mali destek programında da proje başvuruları için son tarih 16 Mart 2018.

KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI (KUZKA) Turizm projelerine 6 milyon TL hibe

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZKA), 2018 yılında başlayan projeler için güdümlü proje, mali destek, teknik destek programları ve fizibilite desteği kapsamında toplam 27.1 milyon TL'lik kaynağı projelere aktaracak. Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı Genel Sekreter Vekili Dr. Serkan Genç, destek programları kapsamında

PROGRAM MANTIĞI DEĞİŞTİ

2018'de bütçe ve çalışma programı hazırlama mantığının değiştiğini belirten Genç, sonuç odaklı programlama mantığı sistemine geçildiğini aktardı. Ajans tarafından müteakip yıllar için belirlenen "Şehir Markalaşma ve Tanıtım Sonuç Odaklı Programı" olduğunu aktaran Genç, kaynakların büyük bir kısmını bu program bileşenleri ve faaliyetleri çerçevesinde kullanmayı planladıklarını altını çizdi. 2018 yılı "Özel Sektöre Yönelik Turizm Odaklı Kalkınma Mali Destek Programı", "Turizm Altyapı Mali Destek Programı", 2018 teknik destek programı ve fizibilite desteğinin de bu kapsamda değerlendirilebileceğini belirten Genç, bu programın diğer bileşenlerini ise şöyle sıraladı:

Dr. Serkan GENÇ / Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı Genel Sekreter Vekili

"Üç güdümlü proje hazırlanıyor"

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'nın 2015 yılında Çankırı Belediyesi'nce sunulan "Çankırı Belediyesi Güneş Enerjisi Santrali" ile 2017'de Kastamonu Belediyesi'nce sunulan "Tarihi Kent Merkezinde Kültür ve Geleneksel Üretim Temelli Turizm Cazibe Alanı Oluşturulması" güdümlü projelerinin uygulaması devam ediyor. 2018 yılı güdümlü proje desteğine yönelik hazırlık

aşamasında olan üç proje bulunuyor. Bunlar Geyobab Belediyesi'nin "Gelecek Turizmde; Turizm Boyabat'ta Projesi", Kastamonu Ticaret Borsası'nın "Kastamonu Ticaret Borsası Güneş Enerjisi Santrali Projesi", Çankırı Belediyesi'nin "Butik Müzeler Şehri Çankırı Projesi". 2019 yılında başlayacak projeler için ise proje fikri geliştirme süreci devam ediyor.

PARA | KAPAK

"2018 yılı güdümlü proje desteği çerçevesinde geliştirilen Boyabat Belediyesi'nin Gelecek Turizmde ve Turizm Boyabat'ta Projeleri, Kastamonu Ticaret Borsası'nın Kastamonu Ticaret Borsası Güneş Enerjisi Santrali Projesi, Çankırı Belediyesi'nin Butik Müzeler Şehri Çankırı Projesi ile 2019 Yılı Güdümlü Proje Desteği Şehir Markalaşma Tanıtım Sonuç Odaklı Projesi."

DOĞU KARADENİZ KALKINMA AJANSI (DOKA) 17 milyon TL'lik hibe

Turizm sektörüne desteğini sürdüren Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA), 2018 yılında uygulanmak üzere toplam 17 milyon TL'lik hibe çağrısına çıktı. 2018 yılında da önceliklerinin gelişen turizm sektöründe sürdürülebilirliğin sağlanması olduğunu söyleyen DOKA Genel Se-

Onur ADIYAMAN / DOKA Genel Sekreteri

"Turizm yatırımları hızlandı"

Ajansımızın 2010'da kurulmasından itibaren kamu-özel sektör işbirliği ile başlatılan yoğun tanıtım çabaları, bölgemizi Körfez ülkeleri ve Arap coğrafyası açısından turizm cazibe merkezi haline getirdi. Bölgemiz Körfez bölgesi turistleri tarafından Türkiye'de İstanbul'dan sonra en çok tercih edilen destinasyon haline geldi. Son birkaç yılda Doğu Karadeniz'de içinde marka zincir otellerin de olduğu önemli dört ve beş yıldızlı otel yatırımları dahil konaklama yatırımlarında yaklaşık 1 milyar TL'lik sabit yatırım artışı oldu. Fuar ve fam-trip organizasyonları

aracılığıyla turizm profesyonellerinin bölgemize davet edilmesi ve özellikle sektörün fırsatlarının anlatıldığı yatırım promosyonu faaliyetleri neticesinde yabancı yatırımcılar bölgemizde büyük ölçekli turizm yatırımı kararı aldı. Doğu Karadeniz Bölgesi'ni

alternatif turizm merkezi haline getirmek amacıyla özellikle hedef pazarımız olan Körfez ülkelerinde bölgesel tanıtım yapılması ve hizmet kalitesinin artırılarak altyapının geliştirilmesine dönük faaliyetlerin stratejik bir yaklaşımla devam ettirilmesi önem arz ediyor.

GEKA'dan 30 milyon TL

Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA) 28 Aralık 2017 itibarıyla proje teklif

çağrısına çıktı. Aydın, Denizli, Muğla illerini kapsayan Güney Ege Kalkınma Ajansı'nın 20 milyon TL bütçeli Kültür Turizminin Geliştirilmesi Mali Destek Programı'nda asgari destek tutarı 100 bin TL, azami destek tutarı 2

T.C.
Güney Ege Kalkınma Ajansı

milyon TL olarak belirlendi. 10 milyon TL bütçeli Kooperatif ve Birliklerin

Güçlendirilmesi Mali Destek Programı'nda ise destek tutarı asgari 50 bin TL, azami 500 bin TL olarak öngörüldü. Ajans, KAYS üzerinden son başvurular 26 Mart 2018 günü saat 18.00'a kadar alacak.

kreteri Onur Adıyaman, bölgenin turizm potansiyeline olan ilgiye cevap verebilmek adına 12 milyon TL bütçeli "Tarihi, Kültürel ve Doğal Değerlerin Korunması ve Geliştirilmesi Mali Destek Programı" ile DOKAP işbirliği ve finansmanıyla yürütülecek olan 5 milyon 175 bin TL bütçeli "Yeşil Yol Güzergâhındaki Kültür-Turizm Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi Ma-

li Destek Programı'nı" ilan ettiklerini vurguladı. Bu yıl fizibilite desteği ve teknik desteklerinin devam edeceğine dikkati çeken Onur Adıyaman, 2018 yılında uygulayacakları programlardan birinin de yenilikçi ekonomiye geçiş programı olduğunu altını çizdi. Adıyaman şunları kaydetti:

"Tüm illerimizde, bölgemizin iç kesimlerinde de yöresel ürün odaklı kalkınma planımızı hayata geçireceğiz. Yöresel ürünler sektörünün Avrupa'daki ekonomik büyüklüğü 80 milyar euro. Bizim ise toplam ihracat potansiyelimiz 10 milyar euro. Biz bunun büyük bir kısmını bölge olarak karşılayabilecek potansiyele sahibiz. Altı ilde 17 tescilli ürünü-müz var. Hedefimiz 40 tescilli ürün. Eğer bunu başarabilirsek kırsaldan göç de önenebilir."

PROJE BAŞINA 1.5 MİLYON TL HİBE

"Tarihi, Kültürel ve Doğal Değerlerin Korunması ve Geliştirilmesi Mali Destek Programı" kapsamında proje başına asgari destek tutarı 300 bin TL, azami destek tutarı 1.5 milyon TL olarak belirlendi. Artvin, Giresun, Ordu, Trabzon, Gümüşhane ve Rize illerini kapsayan DOKA'nın ilana göre proje başına destek oranı ise yüzde 75'e kadar çıkabilecek. Proje süreleri ise asgari 18 ay, azami 24 ay olacak. Hibe desteklerden yararlanmak isteyenlerin KAYS üzerinden 28 Mart 2018 saat 23.59'a kadar başvurmaları gerekecek.

DOKAP işbirliği ve finansmanıyla yürütülecek olan "Yeşil Yol Güzergâhındaki Kültür-Turizm Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi Mali Destek Programı" kapsamında proje başına asgari destek tutarı 150 bin TL, azami destek tutarı 862 bin 500 TL olacak. Asgari destek oranı yüzde 25, azami destek oranı yüzde 75 olarak uy-

gulanacak. Proje süreleri ise asgari 18 ay, azami 24 ay olacak. Her iki mali destek programı çerçevesinde hibe desteklerden yararlanmak isteyenlerin KAYS üzerinden 28 Mart 2018 saat 23.59'a kadar başvurmaları gerekecek.

250 MİLYON TL'LİK KATMA DEĞER

DOKA Genel Sekreteri Onur Adıyaman, DOKA'nın 2010 yılından itibaren Doğu Karadeniz Bölgesi'nde turizmden imalat sanayiine, argeden eğitim faaliyetlerine kadar birçok alanda 12 ayrı mali destek programına çıktığını ve bin 58 başarılı projeye destek sağladığını kaydetti. Mali destek programları kapsamında başarılı projelere DOKA tarafından sağlanan desteğin 150 milyon TL'yi aştığını dile getiren Adıyaman, eş finansman ile birlikte toplam 250 milyon TL'lik ekonomik katma değer oluşturulduğunu söyledi.

Adıyaman, kalkınma ajanslarının devletin verdiği desteklerle hibe çağrısına çıkarak ekonomiye, sosyal hayata katkı sağlamanın yanında Avrupa Birliği (AB) ve diğer uluslararası kuruluşların projelerinden faydalanmak suretiyle bölgelerine ek gelir sunabildiğine dikkat çekti. DOKA'nın kurulduğu günden bu yana Avrupa Birliği kaynaklı fonlardan bölgenin faydalanma oranını artırmak ve yine bölgeye fayda sağlayabilecek uluslararası kuruluşlarla işbirliği ve ortak çalışmaları arttırmak için yoğun çaba harcadığını dile getiren Adıyaman, "Bu kapsamda toplam bütçesi 5.2 milyon euro olan beş adet proje tamamlandı. Yaklaşık 9 milyon euro bütçeye sahip Rekabetçilik ve Yenilik Operasyonel Programı (IPA II) kapsamında yü-

Yazılım ve tasarıma destek

Diyarbakır, Şanlıurfa illerini kapsayan Karacadağ Kalkınma Ajansı, toplam bütçesi 30 milyon TL'ye ulaşan üç mali destek programı için çağrıya çıktı. 2018 yılında uygulanacak programlardan ilki 11.5 milyon bütçeli "KOBİ, Yazılım ve Tasarım Mali Destek Programı". Program kapsamında 10 milyon TL imalat sanayi KOBİ projelerine, 1.5 milyon TL yazılım ve tasarım projelerine kullanılacak. İmalat sanayi projelerinde asgari destek miktarı 50 bin TL, azami destek miktarı 500 bin TL, yazılım ve

tasarımda ise asgari 50 bin TL, azami 200 bin TL olarak uygulanacak. 9 milyon TL bütçeli Turizm Rotaları ve Akıllı Kentler Mali Destek Programı'nda, proje başına asgari destek miktarı 75 bin TL, azami destek miktarı 750 bin TL olacak. 4.5 milyon TL bütçeli Okul Öncesi Eğitim Standartlarının Artırılması Mali Destek Programı'nda destek miktarı 300 bin TL'ye, 5 milyon TL bütçeli Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı'nda ise 750 bin TL'ye kadar çıkacak. Programlar için son başvuru tarihi 26 Mart 2018 saat 23.59 olacak.

rütülen Gümüşhane Geleneksel ve Organik Ürünler İş Geliştirme Merkezi (İŞ-GEM) devam ediyor. Toplam bütçesi 8 milyon euro tutarındaki altı projenin (IPA-II ve Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Program) değerlendirme süreci devam ediyor" dedi.

Adıyaman, DOKA Bölgesi'ne vizyon katacak, bölgenin marka değerlerini ortaya çıkaracak yeni güdümlü projeleri hayata geçirmeyi planladıklarını vurguladı.

KUZEYDOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI (KUDAKA) 16 milyon TL bütçeli üç çağrı

Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı (KUDAKA), 29 Aralık 2017'de üç mali des-

tek program için ilana çıktı. Kuzeydoğu Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Prof. Dr. Osman Demirdöğen, ilgili programların destek bütçesinin 16 milyon TL olarak belirlendiğini vurguladı. KUDAKA'nın kar amacı gütmeyen kuruluşlara yönelik açtığı üç mali destek programından ilkinin "Sosyal Altyapının ve Turizm Altyapısının Geliştirilmesi Mali Destek Programı" olduğunu söyleyen Demirdöğen, program ile TRA1 Düzey 2 Bölgesi'nin (Erzurum, Erzurum ve Bayburt) sunduğu kalite ve çeşitli hizmetler ile yakın ve uzak coğrafyası için bir sunum merkezi haline gelmesi ve bölgede yaşanabilirliğin artırılmasının amaçlandığını ifade etti.

Prof. Dr. Osman DEMİRDÖĞEN / Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı Gn. Sekr.

"Erzincan'a süt işleme tesisi yapılacak"

Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı, 2017 içerisinde Erzincan Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu'na ait Güneşle Gelen Güç Projesi isimli ve 4 milyon 692 bin 794 TL bütçeli güdümlü projenin sözleşmesi imzalandı. Proje 2018'de uygulanacak. Ayrıca, güdümlü proje desteği programı kapsamında Erzincan Süt İşleme Tesisi Projesi'nin hazırlıkları ve fizibilite çalışması devam ediyor. Bu kapsamda Erzincan Ticaret ve Sanayi Odası ile ön mutabakat metni

imzalandı. 2016 Güdümlü Proje Desteği programı kapsamında imzalanarak uygulanmaya başlanan ve halen devam eden Bayburt Belediye Başkanlığına ait Bayburt Tarım Yerleşkesi Projesi'nin bütçesi 9 milyon 831 bin TL. 2014 yılı Güdümlü Proje Desteği programı kapsamında

imzalanarak uygulanmaya başlanan ve halen devam eden Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na ait Erzurum Kültür, Fuar ve Kongre Merkezi Projesi'nin bütçesi ise 36 milyon 163 bin TL düzeyinde.

Dezavantajlı gruplara yönelik sosyal donatıların yaygınlaştırılması, turizm altyapısının geliştirilmesi, turizm değerlerinin tanıtım ve pazarlamasının yapılması öncelikleri olan programın bütçesinin 5 milyon TL olarak belirlendiğini belirten Demirdöğen, asgari destek tutarının 187 bin 500 TL, azami destek tutarının 1 milyon TL olacağını, destek oranlarının ise projenin toplam uygun maliyetinin yüzde 25'inden az veya yüzde 75'inden fazla olamayacağını kaydetti. Demirdöğen, azami proje süresinin ise 24 ay olarak uygulanacağını bildirdi.

TURİZM VE ÜRETİME DESTEK

Genel Sekreter Demirdöğen, KUDAKA'nın "Turizmin ve Üretimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı" ile TRA1 Düzey 2 Bölgesinde üretilen hammaddenin

PARA | KAPAK

işlenerek katma değerli ürün haline getirilmesi ve bölgenin sunduğu kaliteli ve çeşitli hizmetler ile yakın ve uzak coğrafyası için bir sunum merkezi haline gelmesinin amaçlandığını vurguladı.

Programın öncelikleri arasında sağlık turizmi, termal turizm, yaşlı bakım hizmetleri ve rehabilitasyon merkezlerini kapsayan hizmet sektöründe, hizmet çeşitliliğinin, kalitesinin ve kapasitesinin artırılması, imalat sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin yeni ürün üretmesi, ürün çeşitlendirilmesi, üretim kapasitesinin artırılması yer aldığını aktaran Demirdöğen, program bütçesinin 7 milyon TL olarak belirlendiği programda, destek tutarının asgari 20 bin TL, azami destek tutarının 500 bin TL olacağını söyledi.

Demirdöğen'in verdiği bilgiye göre, asgari ve azami destek oranları ise projenin toplam uygun maliyetinin yüzde 15'inden az veya yüzde 50'sinden fazla olamayacak. Azami proje süresi 12 ay olarak uygulanacak.

Demirdöğen, KUDAKA'nın Yerel Kapasitenin Geliştirilmesi Mali Destek Programı'nın, TRA1 Düzey 2 Bölgesi'nde ekonomik faaliyetlerin yenilikçi yöntemlerle çeşitlendirilmesi ve Bölge'nin sunduğu kaliteli ve çeşitli hizmetler ile yakın ve uzak coğrafyası için bir sunum merkezi haline gelmesinin amaçlandığını vurguladı.

Demirdöğen'in verdiği bilgiye göre, 4 milyon TL bütçeli mali destek programında as-

Bilgilendirme toplantıları yapılacak

2018 yılı için birbiri ardına mali destek programlarını açıklayan kalkınma ajansları, programların tanıtımına yönelik olarak bilgilendirme toplantıları düzenliyor. Ayrıca proje teklif çağrısı kapsamında, proje başvurularının KAYS üzerinden nasıl yapılacağı, projelerin nasıl hazırlanması

gerektiği, proje döngüsü yönetimi ve mantıksal çerçeve yaklaşımı gibi konuların ele alındığı ücretsiz proje yazma eğitimleri gerçekleştiriyor. Potansiyel başvuru sahiplerine belirtilen takvimdeki uygun bir eğitime katılarak projelerin nasıl hazırlanması gerektiği konusunda bilgi verilebiliyor.

gari ve azami destek miktarları 20 bin ve 500 bin TL olacak. Asgari ve azami destek oranları ise projenin toplam uygun maliyetinin yüzde 25'inden az veya yüzde 90'ndan fazla olamayacak. Azami proje süresi 24 ay olarak uygulanacak. Üç destek programı için başvurular internet üzerinden 23 Mart 2018 saat 18.00'a kadar yapılacak.

DOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI (DAKA) İki destek programı

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA), 2018 yılında uygulanacak toplam 16 milyon TL bütçeli iki mali destek programı için çağrıya çıktı. DAKA Genel Sekreteri Halil İbrahim Güray, "Çocuk ve Gençlerin Kalkınmaya Entegrasyonu Mali Destek Programı" kapsamında 6 milyon

TL bütçeyi, Van'ın Edremit, İpekyolu ve Tuşba ilçeleri ile Hakkari'nin Yüksekova ilçesindeki çocuk ve gençlerin eğitim, sağlık, bilim, kültür, sanat, spor, girişimcilik gibi alanlarda farkındalık-

larını artırarak kalkınmaya entegrasyonunu sağlamak amacıyla geliştirilecek projelerde kullanmayı amaçladıklarını söyledi. Program kapsamında proje başına destekleme miktarı asgari 200 bin TL, azami 1.5 milyon TL asgari destek oranı yüzde 25, azami destek oranı yüzde 90 olacak. Proje süresi en çok 24 ay olacak. Proje başvuruları 28 Şubat 2018 saat 23.59'a kadar KAYS üzerinden yapılacak.

YATIRIM ALTYAPISI GÜÇLENECEK

DAKA'nın uygulayacağı ikinci mali destek programının "Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı" olduğunu belirten Güray, program kapsamında TRB2 bölgesinde (Van, Bitlis, Hakkari ve Muş) mevcut organize sanayi bölgelerinin ve küçük sanayi sitelerinin temel altyapı eksikliklerinin giderilmesi, imalat sektörlerinin faaliyet gösterdiği bu ortak alanların teknik, fiziki, sosyal ve idari altyapılarının geliştirilerek yeni yatırımlar yapılmasının sağlanması ve bölgenin rekabet gücünün artırılmasına yönelik projelere toplamda 10 milyon TL kaynak kullanılacağını vurguladı. Program kapsamında proje başına asgari destek miktarı 500 bin

Halil İbrahim GÜRAY / Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri

Hakkari'ye Kış Sporları Merkezi

Ajansımıza 2017'de dört adet güdümlü proje desteği başvurusu yapıldı ve Kalkınma Bakanlığı'nca bu projeler onaylandı. Bu projelerden, Hakkari Kış Sporları Kapasite Geliştirme Projesi kapsamında Hakkari merkez ilçeye 12 km mesafede bulunan Mergabüt Kayak Merkezi'nin kış sporları kapsamında öncelikle çocuk ve genç nüfus olmak üzere yerel halk, sporcular ve yerli turistlerin erişilebilirliğini sağlamak üzere kapasitesinin artırılması hedefleniyor. Muş Lazer Kesim Makinesi Ortak Kullanım Atölyesi Projesi ile bölgede kümelenme anlamında örnek olabilecek bir yapıya ve üretim gücüne sahip Muş Merkez, Malazgirt ve Bulanık ilçeleri Tarım

Aletleri ve Makineleri Sanayi Sitesi'ndeki üreticilerin rekabet gücünü artırarak ürün değer zincirine entegre olmalarını sağlanmasını amaçlıyor. Bir diğer güdümlü proje başvurusu olan Van Kent Müzesi Projesi kapsamında ise eski Endüstri Meslek Lisesi binasının müze olarak

restorasyonu, tanzimi ve tefrisi planlanıyor. Van Tekstil Kent 2. Etap Alanının Yatırımlara Hazır Hale Getirilmesi Projesi kapsamında ise Van Tekstil Kent 2. Etap alanının altyapısı hazır şekilde yatırımcılara tahsis edilmesi ve tekstil imalatçıların tek alan üzerinde faaliyet göstermesi ile firmaların kendi fabrikalarını inşa etmesi sağlanacak.

TL, azami destek tutarı 3 milyon 750 bin TL, asgari destek oranı yüzde 25, azami destek oranı ise yüzde 75 olacak. Proje süresi 24 ay olarak uygulanacak. Proje başvuruları 16 Şubat 2018 saat 23.59'a kadar KAYS üzerinden yapılacak.

GÜNDEMİ YOĞUN

2018 yılında uygulanacak bu iki mali destek programından bölgede faaliyet gösteren kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşların faydalanabileceğini belirten Güray, ayrıca toplam destek tutarları 20 milyon TL olan dört adet güdümlü projenin tamamı ve Türkiye'de 11 il içerisinde Van ilinin de yer aldığı Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında 15 milyon TL tutarında bir projenin daha Kalkınma Bakanlığı tarafından onaylandığını vurguladı. Geçen yıl kalkınma ajanslarının sadece Teknik Destek Programı kapsamında proje başvuruları aldığını vurgulayan Güray, bu kapsamda DAKA tarafından 2017'de toplam 91 başvuru sahibine 546 bin 656 TL tutarında teknik destek sağlandığını kaydetti.

DİCLE KALKINMA AJANSI (DİKA)

Destek bütçesi 65 milyon TL

Dicle Kalkınma Ajansı (DİKA), 2018 mali destek programları çerçevesinde kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlara yönelik olarak "Ekonomik Altyapının Geliştirilmesi" ve "Kentsel Yaşam Kalitesinin İyileştirilmesi" mali destek programları kapsamında toplamda 40 milyon TL tutarında hibe desteği programına çıktı. DİKA Genel Sekreteri Yılmaz Altındağ, mali destek programları, güdümlü proje desteği, doğrudan faaliyet desteği ve teknik destekleri kapsamında 2018 yılı için 65 milyon TL destek bütçesi tahsis edildiğini vurguladı. Cazibe Merkezleri Destekleme Programı kapsamında başarılı bulunan iki adet proje için Kalkınma Bakanlığı'ndan tahsis edilen 13 milyon TL'nin de bütçe dahilinde yer aldığını dile getiren Altındağ, DİKA'nın 2017 yılı içerisinde toplamda 10 milyon 320 bin TL

Yılmaz ALTINDAĞ / Dicle Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri

"Yeni güdümlü projeler planlanıyor"

Kızıltepe Ticaret Borsası'nın başvuru sahibi olduğu "Mardin Gıda Analizi ve Ticaret Kapasitesinin Geliştirilmesi" güdümlü projenin Ajans tarafından mali ve teknik değerlendirmesi gerçekleştirildi. 2017 yılında sekiz güdümlü projenin KAYS girişi yapıldı. Bu projeler Mardin Gıda Sanayi Altyapısının Güçlendirilmesi, Mardin Gastronomi Müzesi ve Uygulama Merkezi, Mardin Tasarım ve İnovasyon Merkezi, Mardin Midyat Talkari Tasarım ve Uygulama Merkezi, Cizre İŞGEM, Siirt Eski

Çarşıların Rehabilitasyonu, Batman İçin Yerel Pazar, Batman İmalat Sanayi Mükemmeliyet Merkezi (BISMER). 2018 yılında Şırnak Bal Kümesi Geliştirme Merkezi, Siirt Spor Altyapısının Güçlendirilmesi, Siirt Kadın Yaşam Merkezi, Siirt Küçükbaş Hayvan

Payetleme Birimini Kurulumu projelerinin gerçekleştirilmesi planlanıyor. Halihazırda devam eden güdümlü projelerimiz ise Batman Hasankeyf Üçyol Ekolojik Köy ile Mardin I. Cadde'nin Yayalaştırılması projeleri.

destek ödemesi gerçekleştirdiğini kaydetti. Ekonomik Altyapının Geliştirilmesi Mali Destek Programı ile turistik, sinai ve ticari yatırım ve girişimlerin gelişmesine olanak sağlayacak altyapının desteklenmesi aracılığıyla bölgenin rekabet gücünün artırılmasının amaçlandığını söyleyen Altındağ, "Programın toplam bütçesi 28 milyon TL olup her il için eşit bütçe tahsis edildi. Bu program kapsamında desteklenecek projeler için tahsis edilecek asgari tutar 250 bin TL, azami tutar 2 milyon TL olacak" dedi.

Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt (TRC3 bölgesi) illerini kapsayacak program ile turistik, sinai ve ticari yatırım ve girişimlerin gelişmesine olanak sağlayacak altyapının desteklenmesi aracılığıyla bölgenin rekabet gücünün artırılması amaçlanıyor.

YAŞANABİLİRLİK DÜZEYİ ARTACAK

DİKA'nın diğer mali destek programı olan "Kentsel Yaşam Kalitesinin İyileştirilmesi"

çerçevesinde 12 milyon TL destek kullanılacak. Altındağ, bu program kapsamında desteklenecek projeler için tahsis edilecek asgari tutarın 250 bin TL, azami tutarın 1.5 milyon TL olacağını açıkladı. Şırnak Merkez, İdil, Cizre, Silopi, Nusaybin, Derik ve Dargeçit ilçe merkezlerini kapsayan mali destek programı ile bu ilçe merkezlerinde kentsel üstyapı ve ortak yaşam alanlarının geliştirilerek kent merkezlerinde yaşanabilirlik düzeyinin artırılması amaçlanıyor. Her iki mali destek programı için başvuruların alınması için son tarih 26 Mart 2018 saat 17.00 olacak.

Altındağ, Kentsel Yaşam Kalitesinin Artırılması Mali Destek Programı kapsamında dezavantajlı grupların (engelli, yaşlı) toplumsal hayatlarını ve günlük faaliyetlerini kolaylaştıracak her türlü yardımcı ekipman ve donanımın oluşturması veya geliştirmesi faaliyetlerinin destekleneceğini söyledi.

Tahirova koyunları doğum yapmaya başladı

Ziraat Fakültesi Sarıcaeli Yerleşkesi **Küçükbaş Hayvancılık** Biriminde doğumlar başladı.

30 Ocak 2017 tarihine kadar doğum yapan 22 Tahirova koyunundan, toplam 34 adet kuzu dünyaya geldiği açıklandı.

Doğumların Şubat ayı boyunca artarak devam etmesinin beklendiği açıklandı.

Ziraat Fakültesi Sarıcaeli Yerleşkesi **Küçükbaş Hayvancılık** Biriminde doğumlar başladı. 2017'de dünyaya gelen 22 Tahirova koyunundan 34 adet kuzunun dünyaya geldiği açıklandı.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (ÇOMÜ)'nün Sarıcaeli Yerleşkesi'nde bulunan Ziraat Fakültesi **Küçükbaş Hayvancılık**

Birimi'nde ilk kuzuların doğumunu 20 Ocak tarihi itibarıyla gerçekleştirdi. Bu kapsamda 30 Ocak 2017 tarihine kadar doğum yapan 22 Tahirova

koyunundan, toplam 34 adet kuzu dünyaya geldi. Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümü öğretim üyelerinden Prof. Dr. Aynur Konyalı'nın

başında yer aldığı, lisansüstü ve lisans öğrencilerinden oluşan ekibin özveri ve titiz çalışmaları sayesinde zor koşullar altında

gerçekleştirilen doğumların, Şubat ayı boyunca artarak devam etmesinin beklendiği açıklandı.

(Haber Merkezi)

Küçükbaş hayvancılık sakızla gelişecek

Ayдын Büyükşehir Belediyesi Başkanı Özlem Çerçioğlu tarafından, gittikçe azalan hayvan sayısına dur demek ve ailelerin de hayvan yetiştirerek ek gelir elde etmelerinin yolunu açmak için başlatılan 'Aile Tipi Koyunculuk Projesi' kapsamında Büyükşehir Koçarlı'daki çiftliğinde yetiştirilen damızlık sakız koçları dağıtımı yapıldı.

İki aşamadan oluşan projenin ilk aşaması başlatılan projede, büyükşehir belediyesinin Koçarlı Yeniköy'deki çiftliğinde yetiştirilen damızlık sakız koçları, 20 baş ve üzeri koyunu olan üreticilere çekilen kurayla 1'er adet hibe edildi. Projenin ikinci aşamasında kadınlar öncelikli olmak üzere koyunculuk yapmak isteyen aileler 2 dişi 1 erkek olmak üzere 3 sakız ko-

yunuyla desteklenecek.

Koçarlı'nın Yeniköy Mahallesi'nde düzenlenen törende konuşan Aydın Büyükşehir Belediye Başkanı Özlem Çerçioğlu, "Bu cins koyunun verimi yüksek olduğu için ailelerimiz koyunculuk yaparak ek gelir elde edecekler. Çiftçilerimizle el ele Aydın'da hayvancılığı geliştireceğiz" dedi.

IRK KORUNACAK

168 bin metrekare alanda kurulu üretim çiftliğinde geçen süreçte 300 baş yetişkin sakız koyununa ulaşıldı. Bu sayının daha da artırılması için çalışmalara devam ediliyor. Sakız koyunu ırkını korumak ve sayısını artırmak için yürürlüğe konulan projenin ikinci aşamasının haziran ayında başlatılmasının planlandığı belirtildi. ■ AYDIN

En bilgili çoban seçilecek

Türkiye'de sadece Aksaray'da yapılan ve bu yıl 6'ncısı gerçekleştirilecek olan "Çobanlar Yarışıyor" isimli yarışmanın finalistlerini belirlemek için ön eleme sınavı yapıldı.

AKSARAY-Damızlık **Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği** tarafından bu yıl 6'ncısı gerçekleştirilecek olan "Çobanlar Yarışıyor" bilgi yarışmasının ön eleme sınavı yapıldı. 78 üreticinin katıldığı ele sınavında başarılı olan 8 üretici yarışmaya katılacak.

Konuyla ilgili bilgi veren **Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği** Başkanı Mahmut Aktürk, yarışmanın Türkiye'de sadece Aksaray'da yapıldığına dikkat çekerek, amaçlarının hayvancılığı geliştirerek üreticileri eğitmek olduğunu söyledi. Başkan Aktürk, "Birliğimizin geleneksel hale getirmiş olduğu çobanlar yarışıyor programındayız. Bu yıl 6'ncısını yapıyoruz. Birinci yarışmacımıza 5 Bin lira, 2'inci yarışmacımıza 3 Bin lira, 2'inci yarışmacımıza da 2 Bin lira ödül vereceğiz. Amacımız tabi ki de ödül dağıtmak değil. Yetiştiricilerimizi bilgilendirmek, bilgi sahibi yapmak, çobanlığın önemini gündeme getirmek, sorunları, sıkıntılarını, çobanlığından da bir meslek olduğunu gündeme taşımak amacıyla 6 yıldır bu yarışmayı yapıyoruz. Bu yarışma Türkiye'de sadece Aksaray'da yapılıyor. Üreticilerimizin hem bilgilerinin, becerilerinin ölçüyoruz, hem de **küçükbaş hayvancılıkta** verimliliği ve üretimi artırılması noktasında geliştirmiş

oluyoruz. Bu sene 78 üreticimiz müracaatta bulundu. Şu anda da onların eleme sınavını yapıyoruz. Tabi 78 tane üreticimiz yarışmayı kazanmak için bütün bilgilerinin güncellediler. Artık çağın gerektirdiği gibi bilimsel metotlarla hayvancılık yapmak için öğrenmesi gereken şartları, koşulları öğrenmiş oldular" dedi. (İHA)

Küçükbaş üreticisine destek yağacak

Hükümetin vatandaşın kırmızı eti ucuza tüketmesi için başlattığı proje kapsamında et fiyatlarında ortalama yüzde 25-28 düşüş yaşanırken; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 3 yıl içinde et ithalatını bitirmek için seferberlik ilan etti.

Hükümet, **küçükbaş hayvan** üretimini artırmak için birçok kalemde 2.5 milyara yakın destek sağlarken, yerli üretim için bu yıl da kesenin ağzını açtı. Kilogram başına verilen 30 liralık tiftik desteği ödemesine devam edilecek. Siirt, Şırnak ve Mardin il-

lerindeki anaç tiftik keçilerine ilave 20 liralık destek sağlanacak. Halk Elinde Islah Projesi teşvikleri sürececek. En az 250 baş anaca sahip

işletmelere 5 bin liralık destek verilirken, bu yıl bu uygulama 200 baş anaca sahip işletmelere 5 bin lira olarak düzenlendi..

Başkan Akın'dan yetiştiricilere uyarı

Arapgir ve Yazihan ilçelerine ziyaret gerçekleştiren Malatya **Koyun, Keçi Yetiştiricileri Birliği** Yönetim Kurulu Başkanı İhsan Akın, yetiştiricilere tavsiye ve uyarılarda bulundu. Başkan Akın, "Muhakkak hayvana yem vermeniz, yedirmeniz lazım, altını temiz tutmanız lazım, eğer bu projedeyseniz, bilinçli örnek yetiştirici olmamız gerekiyor" dedi.

Malatya **Koyun, Keçi Yetiştiricileri Birliği** Yönetim Kurulu Başkanı İhsan Akın ve Yönetim Kurulu üyeleri Arapgir ve Yazihan ilçelerine ziyaret gerçekleştirdi. Ziyarete yetiştiricilere bazı uyarı ve tavsiyelerde bulunan Başkan Akın, **küçükbaş hayvanlarla** ilgili yapılması aere-

kenleri anlattı.

KÜPELER DAĞITILDI

Bilinçli ve örnek yetiştirici olunması gerektiğini belirten Başkan Akın, "Bugün Arapgir ve Yazihan ilçemizdedik, hayvan sağlığı hastalıklarına, yemleme ile yine küpeleme ile ilgili ve kayıtların düzgün tutulması ile alakalı, sizleri bilgilendirmek, proje küpelerini dağıtıp, bir an önce doğum yapan projede ki kuzularınıza küpelerini takmanız ve doğru kayıt altına almanız için buradayız. Doğumdan sonra özellikle bu aldığınız desteklemelerden biraz hayvanlarınıza destek verin, yedinir, yani farklı farklı yem türleri, sadece arpa saman değil, oğneğin diyelim

kuru ot yoncadır, figdir ve korungadır; bu anlamda destek veriseniz geri sizin ekonominize, size döner. O yüzden muhakkak hayvana yem vermeniz, yedirmeniz lazım, altını temiz tutmanız lazım, eğer bu projedeyseniz, bilinçli örnek yetiştirici olmamız gerekiyor" ifadelerini kullandı.

AŞILARLA İLGİLİ BİLGİLENDİRME YAPILDI

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü Hayvan Sağlığı Şube Müdürü Zeki Sadak ise aşılarda hastalıklar ile ilgili bilgilendirme yaparak, DAP desteklerinden bahsetti. Sadak, "Mutlaka bu yıl projede bulunan yetiştiricilerimizin her konuda önceden tedbirlerini almak zorundadır. Bruce'la hastalığı, yavru atma ve insan sağlığını önemli bir şekilde etkileyebiliyor. Bu anlamda insanlara bulaşabilen ve insanların da hayvanlar kanalı ile hasta olduğu bir hastalık şeklidir. Dolayısı ile sizin burada göreceğiniz gayret insan sağlığını da olumlu yönde etkileyecektir. Aynı zamanda ilçe tarım müdürlü-

ğümüzde bu konuda size destek vererek hayvan hastalıkları ile ilgili tüm koruyucu önlemleri alacağız" dedi.

BİR FARKINIZ OLMALI

Fırat Üniversitesi öğretim görevlisi proje lideri Doç. Dr. Zeki Erişir ise verilerin düzgün alınması ve kayıtların tutulması ile ilgili konuştu. Özverili davranılması gerektiğini söyleyen Erişir, "Projedeki yetiştiricilerimizin hayvanları diğer yetiştiricilerimizin hayvanlarından daha iyi durumda olmalı hem canlı ağırlık artışları, hem doğum oranları gibi konularda, süt verimleri bu açıdan daha iyi olmalı, yani diğer yetiştiricilerden bir farkınız olmalı, bunun için de özverili davranmanızı istiyoruz" açıklamalarını yaptı.(Bülten)

Et üretimi süngerleme ile artacak

BURSA - Bursa'nın Yenişehir ilçesinde **küçükbaş hayvan** sektöründe uygulanan senkronizasyon programı ile işletmelerin kuzu sayısı artarak gelir kaynakları düzenli hale geliyor.

Yapılan süngerleme yöntemi et üretimini arttırarak üreticinin düzenli hayvancılık yapmasını ve gelirinin yükselmesini sağlıyor. Veteriner Hekim Şeref Aslan, "Bu işletmemizde hayvanların kızgınlığa gelmesi için senkronizasyon yapıyoruz. Ülkemizin şu anda bulunduğu et sıkıntısı ortada, üreticilerimiz ile birlikte süngerleme yöntemiyle yılda iki kez ve düzenli yavru almak için bu programı uyguluyoruz. Bu sayede işletmelerde kâr oranı yükseldiği gibi et verimi ve yavru sayısı da artıyor" diye konuştu.

Aslan, "Senkronizasyon süngerleme yöntemini üreticilere tavsiye ediyoruz. Fiyatların bu kadar yükseldiği günümüzde bütün üreticilerin ülke ekonomisine katkıda bulunmak ve et açığının kapanmasına katkı sağlamaları adına bu yöntemi uygulamalarını istiyoruz" diye konuştu. (İHA)

'Sigorta prim desteği sağlanırsa çobanlık cazip hale gelir'

UŞAK Ticaret Borsası Başkanı Mustafa Sezer, "Prim desteği sağlanabilirsek çobanlık cazip hale gelecektir. İnsanlar sadece sigortası var diye köylerden şehirlere göç edip fabrikalarda çalışıyor. Çoban emekli olabileceğini bilse o işi yapmaya devam eder" diye rek öneride bulundu. Mustafa Sezer, çobanlık mesleğini teşvik ve et üretimini artırmak amacıyla belirli sayıda **küçükbaş hayvana** bakan çobanların sosyal güvenlik primlerinin devlet tarafından karşılanmasını önerdi.

42 MİLYON KUÇUKBAŞ VAR

Sezer, Türkiye'de yaklaşık 42 milyon **küçükbaş hayvan** bulunduğunu ve bu sayının birtakım uygulamalarla kısa sürede iki kat artırılabileceğini söyledi. **Küçükbaş hayvancılığın** büyük sermayelere ihtiyaç duymadan yapılabileceğini vurgulayan Sezer, "Ülkemizdeki hayvan sayısını artırabilmek için çobanlık mesleğinin özendirilmesi gerekiyor. Zor ve sosyal güvencesi olmadığı için kimse bu işi yapmak istemiyor." dedi. Uşak'ta 129 bin büyükbaş ve 402 bin de **küçükbaş hayvan** bulunduğunu hatırlatan Sezer, köylerde çobanlık yapacak kişi bulmanın ise her geçen gün zorlaştığını ifade etti.

'ÖZENDİRMEK GEREKİR'

Yüz ölçümü ve nüfusa göre hayvan sayısı yüksek iller arasında bulunduklarını dile getiren Sezer, şöyle konuştu: "Çobanlığı özendirme için her yıl sürü yetiştiriciliği kursları açılıyor. Şehrimizde bugüne kadar 20'nin üzerinde kurs açıldı ancak tüm bunlar çoban sayısının artmasını sağlamadı. Çoban ailelerin çocukları bile bu işi yapmak istemiyor, şehirlere göç edip sigortalı iş arıyorlar. İnsanlar sosyal güvenlik kaybı nedeniyle bu işe yanaşmıyor. Bu anlamda bu mesleği özendirme gerekir. Belirli sayıda **küçükbaş hayvana** bakan kişi ile eşinin sosyal güvenlik primlerinin devlet tarafından karşılanmasını istiyoruz. Böyle olur sa çoban sayısı ve **küçükbaş hayvan** sayısı artar, buna bağlı olarak da kısa sürede et fiyatları düşer." Sezer, 50 baş ve üzeri sürüye bakan kişi ile 100 baş ve üzeri sürüye çobanlık yapan kişi ve eşinin sosyal güvenlik primlerinin devlet tarafından ödenmesini istediklerini bildirdi. **Küçükbaş hayvancılıktaki** kadınların emeğinin çok olduğunun altını çizen Sezer, "Prim desteği sağlanabilirsek çobanlık cazip hale gelecektir. İnsanlar sadece sigortası var diye köylerden şehirlere göç edip fabrikalarda çalışıyor. Çoban emekli olabileceğini bilse o işi yapmaya devam eder." dedi.

Yerli ırk koyunlarda et verimi artırıldı

AFYONKARAHİSAR'DA, bakanlık, üniversite ve üretici iş birliğiyle yerli ırk koyunlarda et verimini artırmak amacıyla sürdürülen Ar-Ge çalışmaları sonucunda canlı hayvan ağırlığında yüzde 20 artış sağlandı.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Afyon Kocatepe Üniversitesi (AKÜ) ve Afyonkarahisar **Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri** Birliğinin 2015 yılında başlattığı, "Ramlıç ve Pırlak ırk Koyunlara Teksel İrki Koyunlardan Myostatin (Çift Kaslılık) Geninin Aktarılması Projesi" kapsamında üretilen hayvanların canlı ağırlığında yüzde 20 artış sağlandı.

Afyonkarahisar'da yerli ırk **küçükbaş hayvancılıkta** et verimini artırmak için başlatılan Ar-Ge projesinin ikinci yılında, yerli ırk koyunların kas yapısı ve karkas randımanının artırılmasında başarılı sonuçlar elde edildi.

Proje Koordinatörü, AKÜ Veterinerlik Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Tekerli, yaptığı açıklamada, Afyonkarahisar **Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri** Birliğinin Emirdağ'daki üretim merkezinde 200 Ramlıç ve Pırlak cinsi koyunla başlayan Ar-Ge projesiyle, yerli **küçükbaş hayvanlarda** yağ oranını azaltarak, et veriminin artırılmasını hedeflediklerini söyledi.

Et verimi yüksek yerli ırk elit koyunların oluşturulduğunu belirten Tekerli, şöyle devam etti:

"Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) ile Emirdağ'da yerli ırk koyunların ıslah çalışmalarıyla ilgili 3 Ar-Ge projesi yürütüyoruz. Burada yerli elit ırklarımızın daha da geliştirilmesini istiyoruz. Bir taraftan da tespit etmiş olduğumuz myostatin genini yerli ırklarımıza uygulayarak yağlanmasını amaçlıyoruz. Bu çalışma doğrultusunda da et verimliliği bilinen Avrupa menşeli Texel ırk koyunun genini, yerli Ramlıç ve Pırlak koyunlarımıza geçiriyoruz."

Ar-Ge çalışmaları ülke ekonomisine katma değer sağlayacak

Tekerli, yerli ırk koyunlarda et verimi ve karkas randımanının ortalama yüzde 44 ile 46 arasında değiştiğini ifade ederek, myostatin geni ile yerli ırk koyunlarda bu oranın yüzde 57'ye kadar çıktığına dikkati çekti.

Küçükbaş hayvancılıkta et verimini artırma-ya amaçladıklarını vurgulayan Tekerli, sunları kaydedti:

"Koyunlarda karkas kalitesi ve kaslanmayı artırarak daha fazla et üretmek istiyoruz. Türkiye'de 2014 yılında 123 bin ton koyun eti üretimimizin yaklaşık 16 bin tonluk kısmı yağdır. Bu yağ miktarının azaltılması ve ülke ekonomisine et olarak kazandırılması için projeler yapılmaktadır. Bu Ar-Ge çalışmaları ülke ekonomisine katma değer sağlayacak. Buradaki çalışmalarımız 100'er baş yerli koyunla başladı. Özellikle Eskişehir ve Emirdağ yöresinin yerli ırk Ramlıç koyunlarında belirgin bir ilerleme kaydettik. İki yıl içinde myostatin geni geçirilmiş yaklaşık 200 yerli ırk Ramlıç ve Pırlak genotipli koyun ürettik. Halen çalışmalarımız devam ediyor. Burada üretilen koyunlarımızın bölgede yaygınlaşmasını hedefliyoruz. Bu sayede ülkemizdeki et açığının kapatılmasına da katkı sunmuş olacağız."

Yerli ırk koyunlarımız 70-80 kilogram geliyor

Afyonkarahisar **Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri** Birliği Başkanı Mehmet Serdar Lökü de Bakanlığın Afyonkarahisar'ın 4 ilçesinde hayvan ıslah çalışmaları ve Ar-Ge projeleri yürüttüğünü söyledi.

Ar-Ge çalışmalarıyla yetiştiricilere öncülük ederek, yenilikleri ülke geneline yaymağı hedeflediklerini anlatan Lökü, şöyle dedi:

"Myostatin geni uygulanarak yüksek verimli yerli ırk koyun üretimine ilk olarak Emirdağ'da başladık. Yakın zamanda bu koyunlarımızı bölgemize ve ilçelerimize yayacağız. İnşallah akabinde de Türkiye'nin çeşitli şehirlerinde bu faaliyetlerin başlamasına öncülük etmiş olacağız. Burada ürettiğimiz yerli ırk koyunlarımız 70-80, koçlarımız da 130-140 kilogram geliyor. Her bir hayvanda et kalitesinin ve veriminin arttığı dikkate alındığında ülke genelinde **küçükbaş hayvancılıkta** da katkı sağlamış oluyoruz." (AA)

'KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK MERKEZİ OLABİLİRİZ'

Çorum Hayvancılık Müdürü Sarı, hedeflerinin damızlık **küçükbaş hayvancılıkta** Çorum'un merkez olmasını sağlamak olduğunu söyledi

ÇORUM'DA küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yapan üreticilerle, sektörde yaşanan sorunların çözülmesi amacıyla toplantı yapan Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Orhan Sarı, yaşanan sorunların başında meralar geldiğini dile getirerek, "Meraların ıslahı ve arazi toplulaştırmaya yönelik çalışmaların aralıksız devam ediyor. Bunun yanı sıra mevcut hayvan ırkımızı da iyileştirerek, daha verimli olan ırklara çevirmemiz gerekiyor" dedi. Merinos yetiştiriciliği ve merinos ırkının önemi

hakkında bilgiler veren Müdür Sarı, ana sorunun bakım ve besleme olduğunu, eğitimlere ağırlık verilerek üreticileri destekleyeceklerini açıkladı. Mevcut koyun ırkının kötü olmadığını anlatan Sarı, "Büyük şehirlerde merinos koyunu lezzet ve verim olarak tercih ediliyor. Çorum'u merinosun damızlık merkezi haline getirecek, diğer illerin talebi olan damızlık ihtiyacını karşılamada tercih edilen bir il olması için gayret göstereceğiz" şeklinde konuştu. **İHA / ÇORUM**

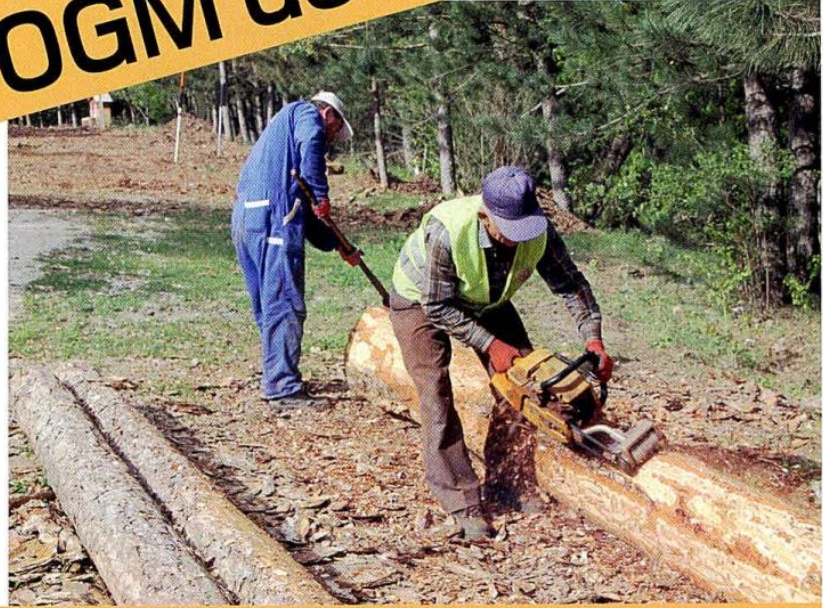

PARA | HABER

Destek OGM'den

Orman Genel Müdürlüğü, orman köylüsünün sosyal ve ekonomik amaçlı projelerine yüzde 20'si hibe olmak üzere kredi desteği verecek. Destekten bitkisel üretimden hayvancılığa birçok proje yararlanabilecek...
HÜLYA GENÇ SERTKAYA
hulya.genc@paradergi.com.tr

talep orman köylüsünden

ORMAN ve Su İşleri Bakanlığı, Türkiye genelinde 7.1 milyona ulaşan orman köylüsünün sosyal ve ekonomik amaçlı projelerine yüzde 20'si hibe olmak üzere kredi desteği veriyor. 2017 yılında orman köylüsüne 150 milyon TL destek sağlayan Bakanlığın, bu yıl destek bütçesini 160 milyon TL'ye çıkarması öngörülüyor. Destek bütçesini yöneten Orman Genel Müdürlüğü (OGM), sosyal amaçlı projelerle orman köylüsünün hayat kalitesini iyileştirmeyi, ormana baskıyı azaltmayı hedefliyor. Ekonomik amaçlı projelerin desteklenmesiyle ise orman köylüsünün gelirinin iyileştirilmesi, yerinde kalkınmalarına katkıda bulunulması, istihdama katkı sağlanarak göçün önlenmesi hedefleniyor.

Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun verdiği bilgiye göre, orman köylüsüne 2017 yılında 30 milyon TL'si hibe, 120 milyon TL'si kredi olmak üzere toplam 150 milyon destek sağlandı. Orman köylüsüne süt sığırcılığı, süt koyuncululuğu, mandacılık, arıcılık, seracılık gibi konularda destekler veren Orman Bakanlığı, son 15 yılda 33 bin 43 aileye 610 milyon TL süt sığırcılığı, 10 bin 504 aileye de 232 milyon TL süt koyuncululuğu desteği verdi.

YÜZDE 20 HİBE

OGM, orman köylüsünü desteklemek amacıyla ferdi kredi desteği veriyor. Ferdî kredi için muhtar veya şahıslar köyün bağ-

Orman ve Su İşleri Bakanı
Veysel Eroğlu

lı bulunduğu Orman İşleri Müdürlüğü'ne talep ettiği kredi türünü belirten bir dilekçe ile başvuruda bulunuyor. İşletme müdürlüğü ormancılık faaliyetlerinin yoğun, orman halk ilişkilerinin problemlili olduğu köyleri öncelikli olarak destekleme programına alıyor. Ferdî desteklemelerden orman köylüsü olanlar, kredi tespit tarihi itibarıyla en az bir yıl süreyle o köyde ikamet edenler, ıcralık durumunda olmayanlar yararlanabiliyor. Şehit ve gazilerin dul ve yetimleri öncelikli olarak kuraya tabi tutulmadan desteklemelerden faydalanabiliyor. OGM, ferdi projeleri belirlenecek oranlarda her yıl hibe desteği veriyor. 2018 yılı için hibe oranı yüzde 20 olacak. Orman köylüsü proje hazırlamak zorunda kalmayacak. Orman köylüsünün kredi desteği talebiyle, tip projeler OGM tarafından hazırlanıyor.

SOSYAL AMAÇLI DESTEKLER FAİZSİZ

Orman köylüsüne yönelik ferdi krediler sosyal ve ekonomik maksatlı olarak ikiye ayrılıyor. Sosyal maksatlı krediler dam örtülüğü malzemeleri, kat kalorifer sistemi, güneş enerji ile su ısıtma sistemleri, dış cephe mantolama desteği projelerine veriliyor. Sosyal amaçlı krediler faizsiz olup, vade süreleri 3-7 yıl arasında değişiyor.

Ekonomik maksatlı desteklemeler çerçevesinde ise hayvancılık, fenni arıcılık, kültür mantarcılığı, tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği, ev hanımları için mikro kredi, seracılık, bağcılık ve meyvecilik projelerine destek veriliyor. Ekonomik maksatlı

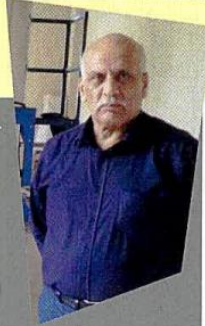

Mehmet EKİCİ / Hatay İli Arı Yetiştiricileri Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

“Eğitim ve bilinçlendirme birinci iş olmalı”

Kırsal kalkınmanın sağlanması, orman köylüsünün yerinde kalkındırılması amacıyla verilen bu desteklerin amacına ulaşması için öncelikli olarak orman köylüsünün bilgilendirilmesi, eğitilmesi gerekiyor. Eğitimler yetersiz kaldığı için maalesef verilen destekler rantabil yatırımlara dönüşemiyor. Arıcılık destekleri, eğitimsiz insanlara ikinci iş olarak verildiği için amacına ulaşmıyor. Eğitim ve bilinçlendirme birinci iş olmalı. Orman köylüsü, 2-3 ineği varken, bir de arıcılık desteği alayım diyor. Dört günlük bir eğitimle, o da eğitimlere katılırsa, arıcılık yapmaya başlıyor. Bir sene sonra araştırma yapıldığında o kovanların ineklerin önünde yemliğe, tavukların yumurta yaptığı yere dönüştüğü görülüyor. Dysa ki, orman köylüsüne 2018’de verilmesi öngörülen 15 bin TL’lik fenni arıcılık projesi desteği yeni başlayanlar için yeterli. Ancak eğitim alınmadığı için çoğu

zaman başarıyla sonuçlanmıyor. Bir diğer sıkıntı ise arıcılığa yeni başlayacaklara verilen arıların belli standardın altında olması. Birlikler bu işe karıştırılmıyor, vatandaş gidip, birilerinden arı alıyor. Ama arı, devletin belirlediği standartlara uymuyor. Bu sıkıntının önlenmesi için birlikler fonksiyon sahibi olmalı. Bu arada orman köyünde arıcılık yapmış, başarıya ulaşmış, ancak yeterli sermayesi olmadığı için arıcılık işletmesini geliştiremeyenler de desteklenmeli. Bugün Türkiye arı kovanı sayısı açısından dünyada ikinci olmasına karşın, bal verimi açısından dünya altıncısı. Arı kovanı sayısını çoğaltmak marifet değil. Önemli olan verimi artırmak.

hayvancılık ve fenni arıcılık kredileri faizsiz, diğer krediler ise faizli olarak kullanılıyor. Ziraat Bankası’nın zirai kredilere uyguladığı faizin yedide biri oranında yıllık faizle kredi verilecek. Ekonomik maksatlı kredilerde yıllık faiz oranı vade süresi 1-4 yıl olanlar için yıllık faiz oranı yüzde 1.4286 vade süresi dört yılın üzerinde olanlar için yıllık faiz oranı yüzde 1.5714 olacak.

OGM, orman köylüsünün ORKÖY kredi ve hibe destekleri konusunda bilgilendirmek amacıyla hazırladığı kitapçıkta, projelerin kapasite ve kredi üst limitlerine yer veriyor. Kitapçıkta nereye ve nasıl başvurulacağı, kimlerin yararlanabileceği, hangi projelere destek verildiği anlatılıyor.

HAYAT KALİTESİ İYİLEŞTİRİLECEK

Orman köylüsünün hayat kalitesini iyileştirmek amacıyla desteklenen sosyal projelerde, faiz uygulanmayacak. 2018 yılında sosyal amaçlı projelerde uygulanacak destek üst limitleri şöyle olacak:

● **Dış cephe mantolama projeleri:** Orman köylüsünün yakacaktan yüzde 50 tasarruf etmesini sağlayacak 100 metrekare kapasiteli dış cephe mantolama projelerine 2018 yılında verilecek destek limiti 11 bin TL’den 11 bin 500 TL’ye

çıkarıldı. Destek kredisinin 2 bin 300 TL’si hibe olacak. Faizsiz kredilerde geri ödemeler yılda bir kez olmak üzere beş taksit şeklinde yapılacak. Yalıtım malzemesi, sıva-boya malzemesi ve işçiliği destek kapsamına girecek.

● **Dam örtülüğü projesi:** 150 metrekare kapasiteli dam örtülüğü projelerinde destek limiti 2 bin 200 TL’den 3 bin TL’ye çıkarıldı. Bu kredinin 600 TL’si hibe olarak kullanılacak. Geri ödemeler her yıl bir olmak üzere beş taksit şeklinde yapılacak. Destek galvaniz sacı kapsayacak.

● **Katı yakatlı kalorifer sistemi projesi:** Bu projelerde kredi destek limiti 2018’de 5 bin TL’den 5 bin 500 TL’ye çıkarılmış olup, bunun bin 100 TL’si hibe olarak kullanılacak. Kredilerde geri ödemeler yılda bir kez olmak üzere beş taksit şeklinde yapılacak. Destek kapsamına, kalorifer sobası, panel radyatör, boru ve bağlantı elemanlarını giriyor.

● **Güneş enerjisi ile su ısıtma sistemi projesi:** 2018 yılında 2-3 kolektörlü güneş enerjisi ile su ısıtma sistemi projelerinde destek limiti bin 900 TL olup, 380 TL’si hibe olacak. Destek kredilerinde geri ödemeler yılda bir kez olmak üzere üç taksit şeklinde yapılacak. Des-

PARA | HABER

Hamdi GEMİCİ / Denizli Merkezefendi Ziraat Odası Başkanı

“Koyun ve keçi yetiştiriciliği ön planda tutulmalı”

Orman köylerinde koyunculunun desteklenmesini önemsiyorum. Koyunculuk ormana zarar vermez. Orman köyünde kaba yemin temin edileceği ekilişler yoksa büyükbaş yetiştiriciliği sıkıntı yaratır. Orman köylüsünün sadece fabrikaya çalışmasına neden olur. Dağın başında kaba yem temin edecek bir arazi yoksa büyükbaş hayvan desteği verilmesini uygun bulmuyorum. Küçükbaş hayvancılıkta, eskiden beri bizim kırmızı ette derdimize çare olan keçinin de yetişmiş ormanlara zararı yok. Keçi eti, büyükbaş ete yakın olan, en kaliteli etten biridir. Keçi olmazsa olmazımızdır. O nedenle orman köylerinde büyükbaş hayvandan

ziyade koyun ve keçi yetiştiriciliği ön planda tutulmalı.

Böylece fabrika yemine de bağımlılık olmaz. Orman köylerinde yayla seracılığı da düşünülebilir. Bugün 2-3 dekarlık bir sera, çeşitli afetler ve iklim değişikliğinin etkisiyle bazı yerlerde 40-50 dekarlık bağa eşdeğer. Ormanla ilgili yerlerde yaprak mantar dediğimiz mantar türlerine de ilgi var. Bu alanda üretimin riski de yok. Eskiden çiftçinin arazide eksikliğini duyduğu yeni teknoloji ekipmanları alınırken yüzde 50 hibe desteği veriliyordu. Bunun tekrar gündeme getirilmesi için çiftçilerimizden bize yoğun bir talep geliyor. Yüzde 50 hibe ekipman desteği tekrar gündeme getirilmeli.

tek depo, kolektör, boru ve bağlantı elemanları, montaj malzemelerini kapsıyor.

HAYVANCILIK PROJELERİNE FAİZSİZ KREDİ

Orman köylüsünün ekonomik seviyesini artırmak amacıyla desteklenen ekonomik amaçlı projelerde, hayvancılık ve fenni arıcılık kredileri faizsiz, diğer krediler ise düşük faizle kullanılacak. Orman köylüsünün ekonomik amaçlı projelerinde 2018 yılı destek üst limitleri şöyle olacak:

● **Süt sığırçılığı projesi:** Orman köylüsünün iki baş kapasiteli süt sığırçılığı projelerine 2018 yılında verilecek destek limiti 28 bin 500 bin

Nihat ÇELİK / Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYE) Genel Başkanı

“Küçük aile işletmeleri daha fazla desteklenmeli”

Orman köylerinde yaşayan insanların geçimlerini sağlayabileceği bir iş noktasında fazla bir seçeneği bulunmadığından verilen kredi desteğinin orman köylülerinin üretime ve geçimlerine katkıda bulunması açısından önemli bir destek olarak görüyoruz. Hayvancılıkta kredilerin bir kısmının hibe geri kalanının faizsiz ve 5 eşit taksitte ödenmesi bu kredi desteğini cazip hale getiriyor. Orman köylülerine verilen ekonomik krediler içerisinde süt ve besi koyunculunun da bulunmasını memnuniyetle karşılıyoruz. Ancak ormanlarda keçi otlatılmasının ormana zarar değil faydalı olduğu düşüncesiyle krediler kapsamına keçi yetiştiriciliğinin de alınmasını istiyoruz. Küçük aile işletmelerinin daha fazla desteklenmesinden yana olduğumuzu her fırsatta söylüyoruz. 2018 yılının 'küçük aile işletmelerini destekleme ve büyütme yılı' olması konusunda Bakanlıklarımızdan taleplerimiz olmuştur. Dolayısıyla orman köylüsü kredilerinin küçük aile işletmelerinin desteklenmesi ve geliştirilmesi noktasında fayda sağlayacağına inanıyoruz.

TL olup bunun 5 bin 700 TL hibe olarak kullanılacak. Ahır tadilatı, hayvan bedeli, yem bedeli destek kapsamında olacak. Bir yıl ödemesiz dönem ardından faizsiz kredinin geri ödemeleri beş taksit (yıldada bir ödeme) şeklinde yapılacak.

2017'de süt sığırçılığına yönelik projelerde kredi üst limiti 27 bin TL'yd.

● Besi sığırçılığı projesi:

2018'de 10 baş kapasiteli besi sığırçılığı projelerinde kredi limiti 33 bin TL olup bunun 6 bin 600 TL'si hibe olarak verilecek. Ahır tadilatı, hayvan bedeli, yem bedeli destek kapsamında olacak. Faizsiz kredinin geri ödemeleri

beş taksit (yıldada bir ödeme) şeklinde ödenecek. 2017'de besi sığırçılığına yönelik projelerde kredi üst limiti 29 bin 500 TL'yd.

● Süt koyunculugu projesi: 30 koyun, 1 koç kapasiteli süt koyunculugu

projelerinde 2018'de destek limiti 30 bin 500 TL olup bunun 6 bin 100 TL'si hibe olarak verilecek. Ağıl tadilatı, hayvan bedeli, yem bedeli destek kapsamında olacak. Bir yıl ödemesiz dönem ardından faizsiz kredinin geri ödemeleri

yıldada bir kez olmak üzere beş taksit şeklinde yapılacak. 2017'de süt koyunculuguna yönelik projelerde kredi üst limiti 29 bin TL'yd.

● Besi koyunculugu projesi: 2018'de 50 baş kapasiteli besi koyunculugu projelerinde kredi limiti 32 bin TL olup bunun 6 bin 400 TL'si hibe olarak verilecek. Ağıl tadilatı, hayvan bedeli,

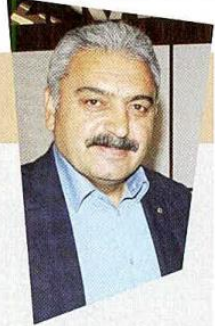

Recep MUĞLU / Karaman Ziraat Odası Başkanı

"Hibe en az yüzde 50'ye çıkarılsın"

Orman köylüsüne sosyal ve ekonomik amaçlı verilen kredi destekleri anlamlı. Orman köylerinin gelir seviyesi düşük. Bu nedenle verilen ekonomik desteklerin orman köylüsüne çok büyük faydası oluyor. ORKÖY tarafından verilen kredi desteklerinde hibe oranı yüzde 20. Orman köylüsünü cesaretlendirmek ve teşvik etmek için bu hibe oranının en az yüzde 50'ye çıkarılması gerektiğini

düşünüyorum. Karaman'da geçtiğimiz dönemlerde orman köylüleri sera projelerini hayata geçirdiler. Şu anda bu seralar çalışıyor. Ayrıca küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık yapanlar var. Mevcut desteklerin doğru kullanılması ve desteklerin verimli yatırımlara dönüştürülebilmesi için orman köylüsünün eğitimi de çok önemli.

yem bedeli destek kapsamında olacak. Faizsiz kredinin geri ödemeleri yılda bir ödeme olmak üzere beş taksit şeklinde yapılacak. 2017'de besi koyuncululuğuna yönelik projelerde kredi üst limiti 29 bin TL'ydi.

● Manda yetiştiriciliği projesi:

2018'de üç baş kapasiteli manda yetiştiriciliği projelerinde kredi limiti 31 bin 500 TL olup bunun 6 bin 300 TL'si hibe olarak verilecek. Hayvan bedeli, yem bedeli destek kapsamında olacak. Bir yıl ödemesiz dönemin ardından faizsiz kredinin geri ödemeleri yılda bir taksit ödemeli olmak üzere beş taksit şeklinde projelerine yönelik destek limiti 30 bin TL'ydi.

üzerine beş taksit şeklinde

necek. 2017'de fenni arıcılık projelerine yönelik destek limiti 14 bin TL'ydi.

● Fenni arıcılık projesi: 2018'de bu projelerde (30 kovan) kredi limiti 15 bin TL olup bunun 3 bin TL'si hibe olarak verilecek. Arı bedeli, kovan bedeli ve arıcılık malzemeleri destek kapsamında olacak. Destek kredilerinin geri ödemesi yılda bir taksit olmak üzere dört taksitte öde-

BİTKİSEL ÜRETİM DE DESTEKLENİYOR

● Plastik sera projesi: 2018'de plastik sera projelerinde kredi destek limiti 500 metrekairelik projelerde 23 bin 500 TL, bin metrekairelik projelerde 33 bin TL olup, bunun yüzde 20'si hibe olarak kullanılacak. (Sırasıyla hibe tutarı 4 bin 700 TL, 6 bin 600 TL.) Konstrüksiyon malzemesi,

plastik örtü malzemesi, damlama sulama sistemi, fide ve gübre bedeli destek kapsamında olacak. Yıllık yüzde 1.5714 faizli kredilerin geri ödemesi yılda bir taksit olmak üzere beş taksitte yapılacak.

● Kültür mantarcılığı projesi: Yıllık 13 bin 80 kg kapasiteli kültür mantarcılığı projelerinde kredi destek limiti 23 bin TL olup bunun 4 bin 600 TL'si hibe olarak verilecek. İnşaat tadilatı, kompost ve gübre be-

deli, havalandırma ve sulama ekipmanı destek kapsamında olacak. Yıllık yüzde 1.5714 faizli kredilerin geri ödemesi yılda bir taksit olmak üzere beş taksit şeklinde yapılacak.

● Bağcılık projesi:

Orman köylüsüne, 2018'de bağcılık projelerinde beş dekada 16 bin TL'ye kadar kredi desteği kullanılacak. Bunun 3 bin 200 TL'si hibe olarak verilecek. Toprak işleme, damlama sulama, fidan bedeli, kafes tel bedeli, gübre bedeli destek kapsamında olacak. Kredi desteğine yıllık yüzde 1.5714 faiz uygulanacak. Dört yıl geri ödemesiz dönemin ardından kredi geri ödemeleri yılda bir taksit olmak üzere üç taksit şeklinde yapılacak.

● March örtülü çilek yetiştiriciliği:

2018'de march örtülü çilek yetiştiricisine iki dekada 12 bin TL'ye kadar kredi desteği kullanılabilir. Bunun 2 bin 400 TL'si hibe olarak verilecek. Kredi geri ödemeleri yılda bir taksit olmak üzere üç taksit şeklinde yapılacak.

Ev hanımlarına mikro kredi

Kırsal kalkınmada mikro kredi ile kadınlar desteklenecek. Bu çerçevede 2018'de ev hanımlarına gelir getirici faaliyetler için girdi bedeli olarak mikro kredi kullanılacak. Kredi limiti 6 bin TL olup bunun bin 200 TL'si hibe olarak verilecek. Yıllık faiz oranı yüzde 1.4286 olarak uygulanacak. Mikro kredilerde geri ödemeler, yılda bir taksit olmak üzere üç taksit şeklinde yapılacak. Ev hanımlarına mikro kredi desteği 2017 yılında 5 bin 500 TL'ydi.

Toplantı Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nde yapıldı.

‘Meralar hayvancılık için çok önemli’

Çorum Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından **küçükbaş hayvan** yetiştiriciliği yapan üreticilerle, sektörde yaşanan sorunların çözülmesi amacıyla toplantı düzenlendi.

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Orhan Sarı, hedeflerinin damızlık **küçükbaş hayvancılıkta** Çorum'un merkez olmasını sağlamak olduğunu söyledi.

Yaşanan sorunların başında meralar geldiğini dile getiren Sarı, meraların ıslahı ve arazi toplulaştırmaya yönelik çalışmaların aralıksız devam ettiğini ifade etti.

Meraların hayvancılık için çok önemli olduğunun altını çizen Sarı, “Ülkemizin et ihtiyacını karşılayabilmemiz ve üreticilerimizin daha az girdi ile kazançlı bir üretim yapmalarının temelinde ıslah edilmiş verimli meralarımız geliyor. Bunun yanı sıra mevcut hayvan ırkımızı da iyileştirerek daha verimli olan ırklara çevirmemiz gerekiyor” dedi.

Sarı, “Et İrki Konyunculuğun Geliştirilmesi Projesi” hakkında da üreticilere bilgilendirme yaparak, merinos yetiştiriciliği ve merinos ırkının önemi hakkında bilgiler verdi.

Küçükbaş hayvancılıkta ana sorunun ba-

Toplantının başkanlığını Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Orhan Sarı yaptı.

Üreticiler toplantıda sorunlarını aktardılar.

kim ve besleme olduğuna anlatan Sarı, bu konuda eğitimlere ağırlık verilerek, çalışmaların artarak devam edeceğini ve üreticileri destekleyeceklerini açıkladı.

Mevcut koyun ırkının kötü olmadığını anlatan Sarı, “Daha üs-

tün ırklarla bunu geliştirmemiz gerekiyor. Bu konuda merinos ırkı ön plana çıkıyor. Büyük şehirlerde merinos koyunu lezzet ve verim olarak tercih ediliyor. Ülkemizin hem et, hem de damızlık ihtiyacını karşılayabilmek için İli-

mizde merinos ırkını çoğaltarak, Çorumu merinosun damızlık merkezi haline getirecek, diğer illerin talebi olan damızlık ihtiyacını karşılamada tercih edilen bir il olması için gayret göstereceğiz” şeklinde konuştu.(İHA)